

Försvarmaktens budgetunderlag för 2027

1. UTGÅNGSPUNKTER	2
1.1. BAKGRUND	3
2. FÖRSLAG TILL VERKSAMHET	4
2.1. FÖRSVAR MOT VÄPNAT ANGREPP	4
2.2. FÖRSVARSMAKTENS BEREDSKAPSSYSTEM	5
2.3. VIDMAKTHÅLLANDE OCH UPPBYGGNAD AV MILITÄR FÖRMÅGA	6
2.4. UPPFYLLEDNAD AV NATO FÖRMÅGEMÅL	31
2.5. STÖD TILL UKRAINA	31
2.6. FORTSATT POLITISKA STÄLLNINGSTAGANDEN	31
3. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR UPPBYGGNAD AV FÖRMÅGA	31
3.1. PERSONALFÖRSÖRJNING	31
3.2. MATERIELFÖRSÖRJNING	37
3.3. INFRASTRUKTURFÖRSÖRJNING	40
3.4. UTVECKLING AV MILITÄR FÖRMÅGA	43
3.5. HÅLLBAR UTVECKLING	45
4. TOTALFÖRSVAR	46
5. ÖVRIGA UPPGIFTER	47
6. FÖRSLAG TILL FINANSIERING	47
6.1. FÖRSLAG PÅ ANSLAGSFÖRDELNING	48
6.2. ÖVRIG FINANSIELL STYRNING	50
6.3. BEMYNDIGANDERAMAR	52
6.4. AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	54
7. FÖRSLAG TILL ÄNDRAD STYRNING	55
7.1. FINANSIELLA VILLKOR FÖR UPPRUSTNING	56
7.2. DELEGERADE BESLUTSMANDAT VID ANSKAFFNING AV MATERIEL	59
7.3. ÅTGÄRDER FÖR ÖKAD PRODUKTIONSKAPACITET OCH FÖRSÖRJNINGSSÄKERHET	59
7.4. INFRASTRUKTUR FÖR TOTALFÖRSVARETS BEHOV	60
7.5. KOORDINERAD STYRNING AV FÖRMÅGEUTVECKLINGEN	61
7.6. ORGANISATORISK STYRNING	62
8. INTERN STYRNING OCH KONTROLL	63
8.1. PRODUKTIONSFÖRUTSÄTTNINGAR	63
8.2. FINANSIELLA FÖRUTSÄTTNINGAR	66

1. Utgångspunkter

Försvarsmaktens huvuduppgift är att försvara Sverige och våra allierade mot ett väpnat angrepp inom ramen för det kollektiva försvaret i Nato. Grunden för Sveriges och alliansens säkerhet utgörs av Nordatlantiska fördragets artiklar 3 och 5, som reglerar medlemsländernas ansvar för såväl egen förmågutveckling som gemensamt försvar.

Natos tre kärnuppgifter är avskräckning och försvar, krishantering samt säkerhetssamarbete. Dessa uppgifter genomförs utifrån alliansens så kallade 360-gradersansats – en helhetssyn som innebär beredskap att möta hot och utmaningar i alla riktningar och inom samtliga operativa domäner: mark, sjö, luft, cyber och rymd.

För att förebygga krig ska Försvarsmakten, själv och tillsammans, ha en trovärdig och tydlig avskräckande förmåga mot aktörer som kan avse att utöva påtryckningar mot Sverige eller våra allierade. Sverige bidrar till Natos samlade avskräckning med konventionella militära förmågor. Avskräckningen stärks genom aktivt deltagande i Natos framskjutna styrkor och övningsverksamhet, liksom genom en robust nationell krigföringsförmåga som är synlig, övad och tillgänglig.

Försvarsmakten fortsätter därför att utveckla krigsorganisationen i enlighet med regeringens inriktningsbeslut och genomför löpande övningar, operationer, beredskapsanpassningar och beredskapsoperationer samt kontinuerlig övervakning inom samtliga domäner. Samverkan med andra myndigheter och med allierade är en förutsättning för att verksamheten ska fungera effektivt och utvecklas i takt med omvärldsläget.

I budgetunderlaget för 2027 redovisar Försvarsmakten en planering som syftar till att vidmakthålla och successivt utveckla den operativa förmågan, så att huvuduppgiften kan lösas över tid och tillsammans med allierade. Planeringen utgår från de utökade ekonomiska planeringsramar som anges i regleringsbrevet för 2026¹, samt de inriktningar som fastställts i försvarsbeslutet 2024². Därutöver beaktas den höjda ambitionsnivå som följer av de förmågemål som Sverige har tilldelats inom Nato.

Hotbilden mot alliansen, Sverige och svenska intressen är komplex och allvarlig och det bedöms som sannolikt att utvecklingen försämrats ytterligare under de närmsta åren. Samtidigt som Försvarsmakten aktivt bidrar till avskräckning är krigsorganisationens behov i fokus. Detta kräver kontinuerliga avvägningar och prioriteringar mellan konkurrerande behov. Tillförsel av personal, materiel,

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Försvarsmakten, Fö2023/00357, Fö2023/01771, Fö2023/01891 m.fl.

² Regeringens proposition 2024/25:34 Totalförsvaret 2025-2030

infrastruktur samt utbildnings- och övningsverksamhet är en förutsättning för att effektivt skapa militär förmåga. Arbete med en effektiv och koordinerad upprustning behöver, även fortsatt, ske tillsammans med övriga försvarsmyndigheter.

1.1. Bakgrund

Riksdagens beslut den 17 december 2024 om ny inriktning för totalförsvaret 2025–2030³ tillsammans med budgetpropositionen för 2025⁴ medförde betydande förändringar för inriktningen och finansieringen av säkerhets- och försvarspolitiken. I enlighet med riksdagens beslut fattade regeringen, den 19 december 2024, beslut om inriktningar för myndigheter med uppgifter inom totalförsvaret och en ny förordning med instruktion för Försvarmakten.⁵

Vid Natos försvarsministersmöte i Bryssel den 5 juni 2025 beslutade medlemsländernas försvarsministrar om nya förmågemål.⁶

Vid Natos toppmöte den 24–25 juni 2025 i Haag kom Natoländerna överens om nytt försvarsinvesteringsmål om fem procent av bruttonationalprodukten (BNP). Beslutet innebär att samtliga allierade ska investera minst 3,5 procent av BNP i militära utgifter och att 1,5 procent av BNP ska gå till säkerhets- och försvarsrelaterade investeringar.

I juni 2025 träffades en överenskommelse mellan alla riksdagspartier om att genomföra en historisk uppbyggnad av försvaret, i enlighet med Natos beslutade förmåge- och utgiftsmål.⁷ Inom ramen för budgetpropositionen för 2026 lämnade regeringen förslag på anslagsökningar till det militära försvaret. Förslagen innebär att försvarsutgifterna som andel av BNP beräknas uppgå till 3,1 procent.

Av budgetpropositionen för 2026 framgår att regeringen avser ta ytterligare steg i kommande budgetpropositioner för att nå 3,5 procent av BNP. Vidare framgår att kommande anslagsnivå utöver utvecklingen av BNP är beroende av hur Sverige och andra nationer redovisar försvarsutgifter till Nato.

Den 24 november 2025 redovisade Försvarmakten överväganden och förslag till regeringen om det militära försvarets fortsatta utformning.⁸ I enlighet med regeringens uppdrag utgick Försvarmakten från försvarsbeslutet 2024, regeringens inriktningsbeslut för det militära försvaret i perioden 2025–2030 samt

³ Prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:52.

⁴ Budgetpropositionen för 2025, Prop. 2024/25:1.

⁵ Inriktning för militärt försvar 2025–2030, Fö2024/02054 (delvis), 2024-12-19; Förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarmakten, 2024-12-19.

⁶ Capability Targets 2025 – Sweden. PO (2025) 0116 (SW).

⁷ Överenskommelse om försvaret, 2025-06-17.

⁸ Uppdrag till Försvarmakten att redovisa överväganden och förslag om det militära försvarets utformning, Fö2025/01386, I:3, 2025-09-25/, Överväganden om det militära försvarets utformning FM2025-17150:8, 2025-11-24

fastställda förmågemål med tillhörande prioriteringar från Nato. Myndigheten hemställde om att regeringens ekonomiska planeringsramar för anslagen 1:1–1:4 i regleringsbrevet för 2026, skulle omfatta tillskott inom ramen för anslagsökningar för att Sveriges försvarsutgifter ska nå 3,1 procent av BNP. Regeringens beslut om regleringsbrevet innebär att myndighetens hemställan bejakades.

2. Förslag till verksamhet

2.1. Försvar mot väpnat angrepp

Myndigheterna inom det militära försvaret ska bidra till att uppnå det mål för det militära försvaret som riksdagen har beslutat om. Regeringens inriktning är att det militära försvaret ska kunna försvara Sverige mot väpnat angrepp, hävda landets territoriella integritet samt värna svenska rättigheter och nationella intressen utanför Sveriges gränser i enlighet med internationell rätt.

Försvaret ska också verka inom ramen för Natos kollektiva försvar och övriga uppgifter samt uppfylla Sveriges åtaganden som allierad i Nato. Det militära försvaret ska bidra till att stärka Sveriges säkerhet och förebygga samt hantera konflikter och krig. Detta sker genom att i fredstid genomföra operationer på svenskt territorium och i närområdet, delta i internationella fredsfrämjande insatser samt skydda samhället och dess funktionalitet genom att, med befintliga resurser och förmågor, stödja övriga delar av samhället både i fredstid och vid höjd beredskap.

Försvarsmakten vidareutvecklar därför sin förmåga att snabbt möta ett väpnat angrepp mot Sverige eller en allierad, i syfte att begränsa angreppets konsekvenser och skapa handlingsfrihet för alliansens fortsatta åtgärder. Vid ett väpnat angrepp ska Försvarsmakten kunna genomföra försvarsoperationer på svenskt och allierat territorium inom ramen för Natos kollektiva försvar.

Sverige ska även kunna genomföra samordnade operationer med flera stridskrafter på egen hand, men också kunna delta i multinationella operationer där svenska och allierade förband verkar tillsammans enligt en gemensam operationsplan.

I enlighet med ovan prioriterar Försvarsmakten förmågan att utveckla och leda samt genomföra och följa upp multidomäna operationer såväl nationellt som inom ramen för Nato och multilaterala samarbeten. Multidomäna operationer innebär att samordna effekter över flera domäner för att uppnå strategiska och operativa fördelar. Det bygger på samarbete, koordinering och synkronisering med tyngdpunkt på samverkan mellan mark-, luft-, sjö-, rymd-, och cyberdomänerna. Multidomäna operationer kräver en gemensam lägesbild och domänöverskridande ledning, vilket ställer ökade krav avseende framförallt interoperabilitet och ledningsförmåga. Förmågan att integrera verkan över domäner i realtid är avgörande för handlingsfrihet och tempo. Digitalisering utgör en möjliggörande

grund för denna utveckling genom sensorer, nätverk och gemensamma lednings-system som skapar en sammanhållen lägesbild. Samtidigt ökar beroendet av robusta och cybersäkra system. Artificiell intelligens (AI) förstärker beslutsstödet genom snabb analys av stora datamängder.

Försvarsinnovation ingår som en för Försvarsmakten strategisk förmåga för att snabbare och bättre än motståndaren kunna lösa militära och försvarsrelaterade problem över tid. En effektiv materielförsörjning präglas av innovation och omställningsförmåga och beaktar ny forskning och teknikutveckling. Myndigheten arbetar kontinuerligt för att skapa ett innovativt klimat i all verksamhet samt att systematiskt omhänderta och sprida innovationer i krigsförbandens verksamhet.

Myndighetens förslag till verksamhet syftar till att genomföra politiska beslut samt möjliggöra en fortsatt utveckling av krigsorganisationen bortom 2030. De i regleringsbrevet för 2026 angivna ekonomiska planeringsramarna fördelas så att så många som möjligt av Natos förmågemål uppfylls. Underbilaga 1.1 redovisar en prognos för uppfyllnad av förmågemålen.

Sveriges geografiska läge innebär att svenskt territorium ska kunna utgöra ett bas- och transiteringsområde för alliansens styrkeuppbyggnad. Försvarsmakten ska därmed kunna skydda dessa och kunna sätta upp ett robust logistknätverk för nationella och allierades behov av värdlandsstöd. Detta förutsätter ett starkt totalförsvar som är utformat och dimensionerat för krig där infrastruktur, samhällsfunktioner och förnödenhetsförsörjning så långt som möjligt ska fungera.

Försvarsmakten avser påbörja etablerandet av en permanent placering av *Commander Task Force Baltic* (CTF Baltic) i Sverige. Nuvarande bedömning är att denna är färdig på permanent ledningsplats senast 2032. Detta kommer möjliggöra Sveriges del i ett roterande ansvar för CTF Baltic.

Försvarsmaktens internationella engagemang utgör en central del av Sveriges säkerhetspolitik och bidrar till stabilitet i närområden och strategiskt viktiga regioner. Insatserna stärker interoperabilitet, operativ erfarenhet och Sveriges ställning som en pålitlig allierad. Natos 360-gradersperspektiv samt pågående bidrag, inklusive insatserna i Irak (NMI) och Kosovo (KFOR), bedöms fortsatt vara säkerhetspolitiskt relevant. Insatserna ger värdefull erfarenhet inom i multinationell miljö och bör vara del i Försvarsmaktens förmågeutveckling.

2.2. Försvarsmaktens beredskapssystem

Ett nytt beredskapssystem utvecklades och beslutades under 2025 och är under implementering för att skapa ökad handlingsfrihet med tillgängliga, uthålliga och användbara krigsförband. Förbanden ska bidra till det nationella och kollektiva försvaret både före och efter regeringens beslut om höjd beredskap och mobilisering. Försvarsmaktens beredskapssystem utgör en militärstrategisk inriktning för hur Försvarsmakten systematiskt och integrerat med Natos

beredskapssystem⁹ ska upprätthålla både regeringens och alliansens krav på tillgänglighet och beredskap. Beredskapssystemet ger ingångsvärden och styrning för planering, uppföljning och värdering av beredskapen inom Försvarsmakten, och en övergripande inriktning för myndighetens samordning med övriga aktörer inom totalförsvaret rörande beredskap. Beredskapssystemet utgår från konflikt-nivåerna fred, kris och konflikt. De uppgifter som Försvarsmakten ska kunna lösa under dessa olika nivåer, såväl nationellt som inom Nato, utgör dimensioneringsgrund för Försvarsmaktens beredskap och tillgänglighet.

Beredskapssystemet bygger på en indelning av samtliga krigsförband i sex olika kategorier. Kategorierna anger hur förbanden möter Natos krav på tillgänglighet och beredskap i enlighet med *Nato Force Model*. Förband i kategori 1-3 har kontinuerligt eller tidvis tjänstgörande personal samt materiel med hög tillgänglighet som förvaras i närheten av förbandet. Förbanden kan aktiveras av överbefälhavaren i grundberedskap. Förband i kategori 4 har i huvudsak värnpliktig personal och materiel i mobiliseringsförråd i närheten av förbandet eller utlånat till andra förband. Förband i kategori 5 består av både stående och mobiliserande delar, som t ex militärbaser. Förband i kategori 6 är hemvärnsförband med hemvärnssoldater och materiel med hög tillgänglighet.

Arbetet med att implementera beredskapssystemet innebär att Försvarsmakten delar in krigsförbanden i olika kategorier där nationella krav och krav från Nato behöver möta tillgängliga och planerade resurser för att slutligen resultera i en resursavvägd krigsorganisation. Beredskapssystemet tydliggör det fortsatta arbetet med hur Försvarsmaktens olika personalkategorier kan ianspråkta i Sveriges och Natos olika beredskapsnivåer.

2.3. Vidmakthållande och uppbyggnad av militär förmåga

Regeringens inriktningar i enlighet med försvarsbeslutet 2024 utgör fortsatt grunden för Försvarsmaktens förmågeutveckling. Krigsförbandens beredskap och utveckling är styrande för myndighetens prioriteringar i olika tidsperspektiv.

Sveriges uppfyllande av Natos fastställda förmågemål är en central utgångspunkt. Därtill ligger bedömda operativa behov som allierad, på kort och lång sikt, till grund för Försvarsmaktens samlade prioriteringar. I Försvarsmaktens överväganden om det militära försvarets utformning¹⁰ föreslogs en prioritering av tillförda ekonomiska ramar för att Sveriges försvarsutgifter ska nå 3,1% av BNP. Denna prioritering avser ökad uppfyllnad av Natos förmågemål. Uppfyllnaden redovisas i underbilaga 1.1 (K).

Försvarsmaktens förslag i föreliggande budgetunderlag bidrar bland annat till en förstärkt ledningsförmåga och interoperabilitet med allierade samt ett förstärkt

⁹ Nato Response System (NRS) och Nato Force Model (NFM).

¹⁰ Överväganden om det militära försvarets utformning FM2025-17150:8, 2025-11-24

logistiknätverk. I det sistnämnda ingår ytterligare utökad försörjningsförmåga till Natos norra flank.

För att skydda baser, infrastruktur och logistikflöden förstärks luftförsvaret med C-UAS¹¹, luftvärn och utökad förmåga hos stridsflyget. Därutöver utvecklas och förstärks kapaciteten att verka på strategiskt djup, bland annat genom nya förmågor.

Förmågan till militärstrategisk underrättelseinhämtning och cyberförsvarets defensiva och offensiva förmåga förstärks. Försvarsmaktens möjlighet att delta i operationer utanför närområdet inom ramen för Natos 360-gradersperspektiv, FN eller EU ökar. Vidare påverkas förmågan enligt Försvarsmaktens svar på underrättelsereformen.¹²

I perioden anskaffas ändamålsenliga ledningsstödsystem. Ökad förmåga till transmission av tal och data förbättrar interoperabiliteten inom Försvarsmakten såväl som med allierade och övriga delar av totalförsvaret.

Förmågan inom integrerat luft- och robotförsvaret förstärks med bland annat fortsatt anskaffning av nya ytstridsfartyg. Vidare förstärks förmågan till gemensam bekämpning för att på sikt kunna genomföra multidomäna operationer. Förmågan till telekrig samt Försvarsmaktens digitalisering och nyttjande av AI utvecklas och prioriteras.

Drönarkrigföring bedöms under överskådlig tid utgöra en avgörande del av militära operationer. En stärkt förmåga inom området är därför prioriterad. Den snabba teknikutvecklingen innebär att utvecklingen av drönare hittills varit mycket snabb och bedöms fortsätta i samma tempo. För att den nationella förmågan inom drönarkrigföring ska vara operativt relevant över tid krävs därför kontinuerlig anpassning, innovation och vidareutveckling. På motsvarande sätt behöver anskaffning av system för skydd mot obemannade farkoster fortlöpande balanseras och anpassas för att möta den föränderliga hotbilden.

Förmåga att verka på strategiskt djup stärker den samlade avskräckningseffekten och möjliggör degradering av en motståndares kritiska infrastruktur och militära installationer. Försvarsmaktens satsningar på långräckviddig¹³ bekämpning och obemannade system innebär att fler mål kan nås, vilket försvårar motståndarens möjlighet att skydda av prioriterade objekt och upprätthålla sin operativa handlingsfrihet. Fortsatt analys kommer genomföras innan val av verkanssystem görs.

¹¹ Counter Unmanned Aircraft Systems, motverkan mot obemannade luftfarkoster (drönare)

¹² Försvarsmaktens remissvar över En reformerad underrättelseverksamhet, FM2025-21670:2

¹³ Med långräckviddig bekämpning avses här dels förmåga att bekämpa mål på ett avstånd som ligger bortom artilleriets räckvidd, dels förmåga att bekämpa mål på strategiskt djup (upp till cirka 2000 km avstånd).

Genom ytterligare anskaffning av olika typer av ammunition, exempelvis artilleri- och granatkastarammunition, marinspecifik ammunition samt fältarbetsammunition förstärks uthålligheten. Försvarsmakten överser möjligheten till anskaffning och lagerhållning av ammunitionskomponenter.

Åtgärder för ökad interoperabilitet innebär att Försvarsmakten 2030 kommer att kunna planera, leda, genomföra och följa upp multidomäna operationer såväl nationellt som inom ramen för Nato. Det åstadkoms bland annat med anpassade ledningsstrukturer, metoder och utbildning samt experiment- och simuleringsmiljöer för multidomäna operationer.

Förmågan inom integrerat luft- och robotförsvar förbättras genom bland annat anskaffning av medellångräckviddigt luftvärn för skydd av baser och infrastruktur. Sensorkedjan omsätts och förstärks med passiva, rörliga, kust-, och särskilt långräckviddiga radarsystem, vilket stärker förmågan för tidig förvarning mot luftmål i syfte att få avsedd effekt med Försvarsmakten verkanssystem samt hinna sätta befolkning i skydd. För att öka överlevnadsförmågan för egna förband och system görs över tid satsningar på skydd mot obemannade farkoster. Vidare förbättras förmågan att upptäcka och röja sjömineringar i syfte att skydda sjöförbindelser.

Cyberförsvarsförmågan samt territorial- och säkerhetsförband förstärks för att åstadkomma ökat skydd av Försvarsmaktens prioriterade skyddsvärden. Vidare förstärks förmågan att hantera CBRN-hot.

Utgående från Natos operationsplanering och andra samarbeten är det angeläget att den nationella uthålligheten och logistiknätverket stärks i syfte att möjliggöra förflyttning, underhåll och basering av större förband i Sverige. Drivmedels-, ammunitions- och reservdelsvolymerna utökas och förmågan till transporttjänster förstärks. Vid sidan av dessa åtgärder förstärks även andra områden så som reservkraft och drivmedelshantering.

Förmågan till underrättelseinhämtning utvecklas genom införande av flygburna sensorplattformar S 106. Anskaffning av satelliter skapar samtidigt förbättrade förutsättningar för underrättelseinhämtning och rapportering inom rymddomänen. Sammantaget bidrar dessa satsningar till ökad militärstrategisk förvarningsförmåga samt till en starkt förmåga till gemensam bekämpning genom förbättrad lägesbild och målinformation för bland annat långräckviddig precisionsbekämpning.

2.3.1. Försvarsmaktens krigsförband

I enlighet med regeringens inriktning organiserades och utvecklades Försvarsmaktens krigsförband under 2025 för att i allt väsentligt vara operativa

till 2030.¹⁴ Efter 2030 utvecklas krigsorganisationen fortsatt genom att samtliga krigsförband fylls upp och förstärks med personal, materiel och förnödenheter. Tabell 1 redovisar Försvarmaktens huvudsakliga krigsförband med utgångspunkt i regeringens inriktning.¹⁵ En mer detaljerad redovisning av krigsorganisationens utveckling återfinns i underbilaga 1.2. Redovisningen nedan redogör översiktligt för krigsförbandens förmågutveckling.

¹⁴ Försvarsdepartementet. Inriktning för militärt försvar 2025-2030, Fö2024/02054 (delvis) I:16, 2024-12-19.

¹⁵ Regeringens förslag till inriktning för Försvarmaktens krigsorganisation. Bilaga 2, förordningen (2024:1333) med instruktion för Försvarmakten.

Tabell 1. Försvarmaktens krigsförband, styrda i förordningen (2024:1333) med instruktion för försvarmakten, under vidmakthållande år 2026, 2030 respektive 2035

Krigsförband	Antal 2027	Antal 2030	Antal 2035
Försvarmaktens gemensamma förband			
Högkvarter med stabsförband	1	1	1
Specialförband	1	1	1
Cyberförsvarsdivision	1	1	1
Operativ sambandsbataljon	1	2	4
Operativ telekrigsbataljon	1	1	1
Operativ transportbataljon	1	2	3
Fältsjukhusbataljon	- *	1	2
Hemvärnsbataljon	40	40	40
Arméförband			
Arméstab	1	1	1
Divisionsstab med divisionsförband	1	1	1
Mekaniserad brigad	1	3	3
Infanteribrigad	- *	1	1
Stridsgrupp Gotland	- *	1	1
Livbataljon	1	1	1
Jägarbataljon	1	1	1
Säkerhetsbataljon	1	1	1
Militärpolisbataljon	1	1	1
Underrättelsebataljon	1	1	1
Norrlandsjägarbataljon	1	2	2
Luftvärnsbataljon	2	2	2
Skyttebataljon	- *	1	1
Marinförband			
Marinstab	1	1	1
Korvettdivision	2	2	2
Minröjningsdivision	2	2	2
Marin basbataljon	2	2	2
Röjdykardivision	1	1	1
Ubåtsdivision	1	1	1
Amfibiebataljon	2	2	2
Flygvapenförband			
Flygstab	1	1	1
Flygflottilj	4	4	4
Helikopterflottilj	1	1	1
Stridsflygdivision	6	6	6
Transportflygskvadron	1	1	1
Specialflygskvadron	1	1	1
Statsflygskvadron	1	1	1
Helikopterskvadron	4	4	4
Stridslednings- och luftbevakningsbataljon	1	1	1

* Under successiv uppbyggnad.

2.3.2. Arméförband

Armén utvecklar förmåga till strid inom ramen för storskaliga markoperationer i främst subarktisk och urban miljö samt förmåga att genomföra insatser inom ramen för Natos 360-gradersperspektiv. Arméns krigsförband fortsätter att utvecklas till en tydlig del av alliansens planer och operationer med förmåga att genomföra multidomäna operationer. Arméförbanden indelas i fält- och territorieförband. Huvuddelen av arméförbanden är mobiliserande.

Fältförbanden är bemannade, utrustade och tränade för att lösa uppgifter som kräver hög tillgänglighet. De har modern utrustning och personalförsörjs primärt genom krigsplacering av värnpliktiga direkt efter grundutbildning.

Territorieförbanden är geografiskt knutna och löser uppgifter som skydd och bevakning, i syfte att möjliggöra rörlighet och kraftsamling. Materiel- och personalförsörjning sker i huvudsak genom överföring av materiel och värnpliktiga från fältförbanden.

Armén består även av militärbaser samt markverkstäder som är strukturerade för att stödja behov hos både fältförbanden, territorieförbanden och allierade förband.

Utveckling 2027–2030

I perioden utvecklar armén sekventiellt fyra brigader och en stridsgrupp. Inledningsvis prioriteras färdigställandet av två subarktiska mekaniserade brigader till 2028. En mekaniserad brigad och en infanteribrigad utvecklas mot att i allt väsentligt färdigställas till 2030. Infanteribrigaden utvecklas för att som fristående brigad, eller ingående i division, främst försvara huvudstaden och nationell infrastruktur av vikt för såväl nationella som alliansens intressen. Stridsgrupp Gotland utvecklas för att kunna verka i en domänöverskridande och multinationell kontext. Samtliga krigsförband utvecklas i ett sammanhang för att inordnas i en överordnad nationell eller multinationell nivå. Sammantaget innebär detta att fyra brigader och en stridsgrupp är i allt väsentligt operativa senast 2030.

De två subarktiska brigaderna och den mekaniserade brigaden förstärks med vardera en skyttebataljon för att innehålla fyra respektive tre manöverbataljoner 2030. Vidare förstärks infanteribrigaden och stridsgruppen på Gotland med vardera en skyttebataljon. En skyttebataljon kvarstår som fristående.

Brigadutvecklingen stöds genom en utökad repetitionsutbildning med avsikt att årligen genomföra krigsförbandsövningar med bataljon i brigads ram.

Armén fortsätter i perioden delta med förband i Natos *Forward Land Forces* (FLF) Lettland samtidigt som Sverige utgör *Framework Nation* för FLF Finland. Det ställer krav på tillgänglighet av personal och materiel samt ett ansvar för att integrera tillkommande förband från andra nationer. Det innebär att personal-, materiel-, infra- och ekonomiska resurser prioriteras till dessa uppgifter. Förbandet har initial förmåga under 2026 och full förmåga senast 2030.

Utvecklingen av luftvärnsbataljonerna fortsätter genom anskaffning av sambands- och ledningssystem samt nya sensorer i syfte att bättre bidra till Natos koncept för integrerat luft- och robotförsvar. Vidare genomförs anskaffning av luftvärn till brigader och stridsgrupp, vilket syftar till att öka förmågan att bekämpa moderna stridsflyg och kryssningsrobotar. Därutöver tillförs fortsatt buret luftvärn till jägar- och specialförband.

Utveckling av arméns bekämpningsförmåga sker genom anskaffning av en långräckviddig bekämpningsenhet i form av raketartilleri. Samtidigt fortsätter anskaffning av artilleri till brigad och division samt utveckling av patrullrobot. För att öka förmågan till spaning, rekognosering, stridsledning, eldledning, bekämpning och verkansrapportering anskaffas obemannade fjärrmanövrerade flygfarkoster samt skydd mot obemannade flygfarkoster. En divisionstelekrigsbataljon och en divisionsledningsbataljon utvecklas.

Delar av jägar- och norrlandsjägarbataljonerna kompletterar och förstärker specialförbanden och utvecklas för strid på djupet, nationellt ledda specialoperationer samt för stöd till Natos specialoperationer. Samtidigt vidmakthålls förmågan att verka i bataljons ram. I perioden förstärks arméns säkerhetsförband för att möta operativa krav på tillgänglighet.

Förmåga till minbrytning, övergång av vattendrag och strid i CBRN-miljö utvecklas inom division samt militärregionstruktur. Förmågan till logistikförsörjning på taktisk nivå stärks för att öka förmåga till aktivering och mobilisering samt stöd från arméns militärbaser. Vidare utvecklas arméns logistikförmågor för att understödja krigsförband genom sammanhängande funktionskedjor. Armén utvecklar i perioden sjukvårdsförbanden för att understödja storskaliga markoperationer. Arméns uthållighet ökas genom fortsatt lageruppbbyggnad av kaliberbunden ammunition, luftvärns- och pansarvärnsrobotar samt fältarbetsammuniton.

Befintliga stridsvagnar modifieras och ett omfattande arbete för att skapa robusthet i stridsfordonssystemet genomförs. Detta sker parallellt med nyanskaffning för att successivt påbörja moderniseringen av stridsfordonsflottan (stridsvagnar och stridsfordon) under perioden. Sammantaget förstärks fältförbandens förmåga därmed till manöverstrid. Modern signaturanpassningsutrustning anskaffas fortlöpande och omfattar såväl generell som områdesspecifik maskering samt övningsmateriel. Härigenom förstärks markförbandens förmåga till skydd och vilseledning.

I perioden påbörjas organisering av territorialförband i form av skytte-, förbindelse- och trafikförband. I perioden påbörjas även uppsättande av territoriella luftvärnsförband vilka ska ha egna sensorer och verkansdelar samt kunna ta emot målinformation från andra aktörer i luftförsvaret. Förbanden har uthållighet att under lång tid lösa samma uppgift på en plats. Territoriella förband ska kunna lösa uppgifter inom en militärregion och har förmåga att tidigt försvara och skydda militära objekt, basområden och samhällskritiska funktioner. Territorialförbanden organiseras som kompanier samt fristående plutoner.

Markstridsskolan (MSS) krigsorganiseras för att leda utveckling och utbildning även vid höjd beredskap och krig.

Arméns ledningsförmåga utvecklas samordnat med Nato för utökad kompatibilitet och integrering för att möjliggöra multidomäna operationer. Förmågan att leda division fortsätter att utvecklas i perioden, fokus ligger på att utveckla divisionsledningsförbandet och ledning av funktioner.

Utveckling 2031–2035

Arméns utveckling fortsätter för att möta behoven inom multidomäna operationer och den accelererande hastigheten i teknik- och taktikutvecklingen. Befintliga brigader fortsätter utvecklingen att verka inom division i armékårs ram.

System som möjliggör konnektivitet mellan domänöverskridande förmågor såsom sensor- och bekämpningssystem tillförs och skapar system av system på ett utvecklat sätt. Samtidigt utvecklar armén ytterligare förmågan att verka med obemannade system både för verkan och skydd.

Repetitionsutbildningen utökas för att omfatta huvuddelen av krigsförbanden i armén. Ambitionsökningen innebär behov av infrastruktur som stödjer kombinationen av utökade värnpliktsvolym och utökad repetitionsutbildning. För att hantera detta kommer exempelvis enklare förläggningar att byggas för att stödja såväl repetitionsutbildning som för att skapa handlingsfrihet vid värdlandsstöd. En utökad repetitionsutbildningsverksamhet innebär även ett ökat behov att nyttja reservofficerare ingående i krigsförbanden.

En ny typ av luftvärnsförband, med förmåga att verka med både medel- och korträckviddiga luftvärnssystem, utvecklas i perioden. Förbandet ska kunna ge kvalificerat skydd till större fasta objekt, exempelvis baser, och vara klart i slutet av perioden.

2.3.3. Marinförband

Marinens förband kan genom ständig närvaro enskilt och tillsammans med allierade etablera sjökontroll i syfte att säkerställa sjövägar och skydda sjötransporter av väsentlig betydelse för såväl försörjningssäkerheten som avskräckning och försvar. Förbanden bidrar till Natos avskräckning och försvar genom beredskap, tillgänglighet och förmåga att genomföra väpnad strid

samtidigt som den territoriella integriteten stärks. Över tiden ska marinen med förband kunna ingå i Natos Standing Naval Forces (SNF).

Marinens förmågor utvecklas för att fortsatt vara operativt relevanta och möta förmågekrav samt ökad interoperabilitet. Det innebär bland annat att nya luftförsvarsförmågor och skydd mot obemannade flygande system (C-UAS) utvecklas för att kunna bidra till Natos integrerade luft- och robotförsvar.

Förmågan att etablera sjökontroll för att säkerställa sjövägarna är av väsentlig betydelse för såväl närområdets försvar som försörjningssäkerhet, till exempel skydda försörjningslinjerna mellan Sverige och Finland respektive Baltikum. Behovet av regional expertis är fortsatt dimensionerande för marinförbandens förmåga. Marinen förbereder ett utökat marint samarbete med Polen.

Marinförbanden tillsammans med flygvapnets stridsflygdivisioner och helikopterskvadron med sjöoperativa uppgifter är avgörande för den operativa förmågan i sjödomänen. Den marina ledningsförmågan, såväl nationellt som inom ramen för Nato och bi- och multilaterala samarbeten, utvecklas för att möjliggöra domänöverskridande operativ ledning inom alla domäner. Personaltillväxten vid marinförbanden fortsätter i syfte att öka tillgängligheten och uthålligheten. En ökad grundutbildningsvolym samt en utvecklad värnpliktsutbildning med två årliga överlappande utbildningsomgångar och ett förlängt förbandsutbildningsskede vid fartygsförbanden är förutsättningsskapande för fortsatt förmågetillväxt. Bas- och amfibieförbanden fortsätter tillväxa. Sjöstridsskolan (SSS) krigsorganiserar för att leda utveckling och utbildning även vid höjd beredskap och krig. Detta sker som en del av ett större förändringsarbete inom Marinen, ett arbete som överser den marina strukturen i sin helhet syftande till bland annat en sömlös övergång till Natos marina styrkestruktur.

Utveckling 2027–2030

I perioden förbereder Sverige ramnationsansvar för ledningen av Natos sjöstyrkor i östersjöregionen, CTF Baltic, med en permanent lokalisering i Karlskrona.

Ytstridsförmågan fortsätter att utvecklas genom modifiering av korvetterna av Visbyklass. Fartygen utrustas med luftvärnsrobotsystem och ny sjömålsrobot. Marinen inför successivt ledningsstödsystem för ökad interoperabilitet. Leveranser av ytstridsfartyg av Luleåklass (YSF 2030) inleds vilket ökar marinens uthållighet och bidrag till Natos integrerade luft- och robotförsvar samt förmåga till sjöstyrkeledning. Fartygens luftförsvarsförmåga integreras med flygvapnets stridslednings- och luftbevakningssystem. Kustrobotförmågan utökas och organiseras i två enheter för att öka såväl tillgänglighet som uthållighet.

Livstidsförlängning av minröjningsfartyg av Kosterklass slutförs. Utöver detta stärks minröjningsförmågan genom anskaffning av obemannade, autonoma och fjärrstyrda undervattensfarkoster. En koncept- och produktdefinitionsfas för sjöminröjningssystem påbörjas för att ta fram beslutsunderlag inför eventuell

omsättning av sjöminröjningsförmågan. Leveranser av arbetsfartyg för undervattensarbeten bidrar till en förstärkt förmåga till undervattensarbeten och övervakning av kritisk undervattensinfrastruktur samt som utvecklingsplattform för framtida sjöminröjningsförmåga.

Ubåtar av Gotlandklass genomgår livstidsförlängning vilket innebär, förutom ökad tillgänglighet, en ökad operativ effekt främst genom att äldre delsystem ersätts av nya. Produktdefinition av ny ubåt slutförs som underlag inför kommande beslut. Utöver detta genomförs livstidsförlängande åtgärder för ubåtsräddningssystemet.

Anskaffningen av marinspecifik kaliberbunden ammunition utökas för att möta lagernivåer enligt Natos målsättningar. Den marina logistik- och ledningsförmågan stärks genom utvecklingen av marina militärbaser till marinbaser i de tre garnisonsorterna Haninge, Karlskrona och Göteborg. De två marina basbataljonerna på ost- och sydkusten utvecklas med fortsatt materiel- och personaltillväxt. En förmåga till att upprätta marina stödjepunkter enligt Natos krav för Forward Logistic Site (FLS) påbörjas i Karlskronaområdet (sydkusten) för att därefter följas av motsvarande utveckling i Haninge (ostkusten).

Amfibieförmågan stärks genom leveranser av granatkastarbåtar till amfibiebataljonerna. Vidare sker leveranser av stridsbåtar med spaningsradarsystem, robotsystem (Rb 18) för mark- och sjömålsbekämpning samt luftvärnsautomatkanoner. Nya ledningssystem införs för en ökad interoperabilitet och multidomän förmåga.

I perioden inleds också omsättning av äldre båtar för transporter, inklusive stridsbåtar vid andra förband än amfibiebataljonerna

Marinen utvecklar tillsammans med specialförbanden, hur delar av de marina förbanden ska integreras i en specialoperativ kontext för att möta målsättningar enligt konceptet Special Operations Maritime Task Group (SOMTG).

I perioden ökar även förmågan till gemensam bekämpning, såväl nationellt som inom ramen för alliansen, genom tillförsel av nya system och uppgradering av existerande system för gemensam lägesbild och bekämpningsledning.

För perioden inom samtliga marina förband ökar interoperabiliteten och integreringen i Nato genom förstärkta förutsättningar för utveckling av marin ledningsförmåga med införandet av gemensamma ledningssystem.

Utveckling 2031–2035

Marinens operativa förmåga stärks genom slutförande av halvtidsmodifieringen av Visbyklassen och slutleverans av fyra ytstridsfartyg av Luleåklass. En ny sjöoperativ ombordbaserad helikopter anskaffas och utgör en integrerad del av fartygens förmåga. Därtill fortsätter tillförsel av materiel till amfibiebataljonerna

och de marina basbataljonerna. Ytstridsförmågan förstärks ytterligare genom fortsatt anskaffning av marinspecifik och kvalificerad ammunition såsom luftvärns- och sjömålsrobotar. I perioden övertar Sverige ramnationsansvar för ledningen av Natos sjöstyrkor i östersjöregionen, CTF Baltic.

Under perioden levereras två ubåtar av Blekingeklass samtidigt som ubåtarna av Gotlandklass vidmakthålls. Förberedelser för omsättning av tung torped påbörjas.

Den marina logistikförmågan stärks i och med slutleverans av nya trängfartyg.

För maringemensam förmåga omsätts fartygsburna sensorer och system för ökad interoperabilitet inom Nato. Därutöver genomförs systemutveckling och anskaffning av obemannade flygfarkoster under perioden.

Tillförsel av nya sjöminröjningssystem inleds i syfte att undvika framtida förmågeglapp och omsättning av stridsbåtar slutförs.

I perioden ökar förmågan till gemensam bekämpning ytterligare genom leveranser av sjömålsrobot med markmålsförmåga, medelräckviddigt luftvärn.

2.3.4. Flygvapenförband och rymddomänen

Flygvapnet övervakar och kontrollerar omkringliggande luft- och havsområden för att omedelbart kunna ingripa för att hävda territoriell integritet samt bidra till avskräckning mot en eventuell angripare. Genom den gemensamma luftoperativa kontrollen inom ramen för Natos integrerade luft- och robotförsvar (NATINAMDS) skapas förvarning, skydd och handlingsfrihet för övriga försvarsgrenar, det civila samhället och övriga allierade. Införandet av kryssningsrobot på JAS 39 medger även långräckviddig bekämpning inom ramen för NATINAMDS.

Luftstridskrafterna utvecklas mot det operativa koncept som integrerar flygvapnet som del av Nato och ett utvecklat nordiskt samarbete. Luftstridskrafternas dimensionering syftar till att tillsammans med allierade utgöra ett uthålligt luft- och robotförsvar och samtidigt möjliggöra för allierade flygstridskrafter att basera på svenskt territorium. Detta bidrar till stabilitet, avskräckningsförmåga och gemensamt försvar inom Nato. Luftstridskrafterna skapar möjlighet att leda, basera och verka tillsammans med allierade stridskrafter i försvarsoperationer över både Sveriges och Natos operationsområde.

Försvarsmaktens satelliter för spaning och övervakning bidrar med underrättelseinhämtning till hela Försvarsmakten. Data från satelliterna tillgängliggörs för nyttjande inom samtliga domäner, bland annat till strategiska analyser och måluttag för långräckviddig bekämpning. Tillgång till rymddomänen är en kritisk resurs för att kunna säkerställa utvecklingen och vidmakthålllet av de egna förmågorna i domänen.

Rymddomänen befinner sig i en tydlig förändringsfas, där allt fler militära operationer bedrivs inom domänen av olika aktörer, vilket påverkar hotbilden och säkerhetsläget inom såväl rymddomänen som övriga domäner. För att säkerställa Försvarsmaktens tillgång till kritiska rymdbaserade tjänster, samt för att Försvarsmakten ska kunna upprätthålla en god lägesbild över vad som sker i rymddomänen, utvecklas en militär rymdlägesbild.¹⁶ Förmågan att utnyttja rymdbaserad kommunikation (Satkom) samt positionering och navigering bibehålls.

Samarbeten med andra allierade och framför allt de nordiska länderna söks inom strategiska plattformar och möjliggörare, till exempel flygburen flygstridsledning, lufttankning samt utbildningar. Detta stärker både den egna och alliansens förmåga samt resurstillgänglighet.

Utveckling 2027–2030

Utveckling av förmågan till spridning och rörlighet nationellt och inom alliansen, inom och mellan militära flygbaser, samt till civila flygfält och vägbaser fortsätter. Detta bidrar till ökat skydd och stärker förutsättningarna för överlevnad vid ett väpnat angrepp. En fungerande basorganisation är viktig för att kunna ta emot allierade flygresurser. Flygflottiljerna vidmakthåller förmågan att upprätta fem huvudbaser och fortsätter utvecklingen av rörliga enheter för klargöring av stridsflyg inom det nya baskonceptet.

Infrastruktur för tillfällig basering/gruppering tillförs genom avtal med civila flygplatser nationellt samt i samråd med allierade. Utveckling av vägbaskoncept fortsätter inom ramen för tillgängliga resurser. Flygvapnets flottiljer utvecklar initial förmåga att logistiskt understödja även allierades luftstridskrafter som baseras på svenskt territorium. Förmågan att hantera CBRN-hot förstärks och tillförsel av obemannade flygfarkoster och ny materiel för skydd mot obemannade flygfarkoster stärker skyddet. av egna förband och anläggningar.

Flygvapnet omsätter befintlig sambandsinfrastruktur i syfte att öka robustheten inom ledningsförmågan. Nya ledningssystem anskaffas för att öka förmågan till integrerat luft- och robotförsvar och multidomäna operationer både enskilt och som allierad. Möjlighet till gemensam ledning av de nordiska luftstridskrafterna realiserar.

Flygvapnet vidmakthåller sex stridsflygdivisioner och opererar tre divisioner JAS 39C/D och tre divisioner JAS 39E när ombeväpningen är slutförd. Ett antal JAS 39C/D omsätts genom införandet av JAS 39E. Förmågan att ingå i Natos integrerade luft- och robotförsvar (NATINAMDS)¹⁷ utvecklas i perioden mot full

¹⁶ Rymdlägesbild är ett brett begrepp som omfattar kunskap om rådande förhållanden i rymden, både naturligt förekommande fenomen (t.ex. rymdväder och asteroider) och mänskligt skapade föremål (t.ex. satelliter och rymdskrot), som kan påverka egen verksamhet.

¹⁷ Nato Integrated Air and Missile Defence System (NATINAMDS).

integration. Detta inkluderar bland annat utvecklad PED-förmåga¹⁸ och en initial förmåga till långräckviddig markmålsbekämpning.

Delar av den grundläggande stridsflygutbildningen genomförs utomlands vilket möjliggör att förbanden kan fokusera ytterligare på att höja krigsförbandens förmåga parallellt med genomförande av insats- och beredskapsuppgifter. Framtida vägval inom avancerad stridsflygutbildning utreds.

Ett program genomförs för att skapa förutsättningar och förutsägbarhet för materielförsörjning av stridsflygförmåga på lång till mycket lång sikt. Se nedan under *Vägval stridsflyg*.

Den taktiska transportflygförmågan vidmakthålls samtidigt som omsättning av befintligt system påbörjas i perioden. Tidigt i perioden slutförs omsättningen av statsflyget med införandet av TP 106.

Stridslednings- och luftbevakningsbataljonens stridsledningscentraler materiel-omsätts i syfte att uppnå full integrering i NATINAMDS och för att säkerställa förbättrad lägesbild och ledning av nya sensorsystem och plattformar. Radarövervaknings- och stridsledningsflygplanet S 106 införs. Flygplan S 106 stärker sensortäckningen, förbättrar lägesbilden och ledningsförmågan av strid i luft-, sjö- och markdomänerna samt ökar möjligheten till tidig förvarning. Vidare förstärks stridslednings- och luftbevakningsbataljonens sensorkompani personellt och tillförs materiel som bidrar till ökad tillgänglighet till rörliga sensorer, flygradio och datalänk, vilket bidrar till ökad överlevnad för säkerställande av lägesbild och kommunikation.

Tilläggsanskaffning påbörjas av markoperativ helikopter (Hkp 16), bland annat för stöd till specialförbanden samt som ersättning för markoperativ helikopter, Hkp 14E. Sjöoperativ helikopter, Hkp14F vidmakthålls i perioden men utvecklas inte.¹⁹ Helikopterskvadronerna tillförs egna basresurser för autonomt uppträdande med ökad rörlighet och uthållighet.

Signalspanings- och regional transportflygförmåga vidmakthålls.

Flygvapnet anskaffar system för ökad förmåga till luftoperativ ledning och förbandsledning, samt förstärker cyberförsvaret.

Inom rymddomänen vidareutvecklar Försvarsmakten förmågan att producera och distribuera rymdlägesbild. Detta ökar möjligheter att vidta skyddsåtgärder mot rymdbaserad inhämtning och ger förutsättningar att skydda egna stridskrafter. Rymdlägesbilden är även avgörande för Försvarsmaktens styrning och kontroll

¹⁸ Processing, Exploitation and Dissemination. PED-cellen producerar underrättelser ur kontinuerligt inkomna underlag från sensorer i operationsområden. Cellen möjliggör interoperabilitet med Nato och bidrar till utökad taktisk förmåga inom verkansprocessen.

¹⁹ Överväganden om det militära försvarets utformning FM2025-17150:8, 2025-11-24. Innebörden utvecklas i underbilaga 1.1.

över de egna satelliterna som anskaffas. Anskaffning av spanings- och övervakningssatelliter accelereras under perioden. Flertalet satelliter levereras redan under periodens första halva och kommer direkt innebära en starkt svensk rådighet och ökad operativ effekt genom att satelliterna kommer förse samtliga domäner med data. Genom personell förstärkning skapas den uthållighet som krävs för att omhänderta Försvarsmaktens förmågeutveckling inom rymddomänen samt för att producera en rymdlägesbild och operera satelliterna dygnet runt från en egen central för satellitoperationer.

Luftstridsskolan (LSS) krigsorganiseras för att leda utveckling och utbildning även vid höjd beredskap och krig.

Försvarsmaktens meteorologiska och oceanografiska centrum (FM METOCC) vidmakthålls och tillväxer i slutet av perioden i syfte att stärka uthålligheten och förmågan till stöd av alla funktioner.

Krigsorganisationen förstärks genom tecknande av fler avtal med frivilligpersonal.

Utveckling 2031–2035

Flygflottiljerna fortsätter utvecklingen av rörligt uppträdande. Vid de fem huvudbaserna (utgörs i utgångsläget av flygflottiljerna) utvecklas logistiken för ökad handlingsfrihet, uthållighet och rörlighet. Flygbasernas förmågeutveckling är knuten till flygflottiljernas (inklusive militärbasernas) utveckling mot Natos förmågemål för stöd till basering av allierade luftstridskrafter. Förmågan till spridning vidareutvecklas genom anskaffning av ny teknik och infrastruktur. Flygvapnets sjukvårdsförmåga utvecklas. Flygtrafikledningen tillförs skydd vid flottiljer samt förmåga till flygtrafikledning vid rörliga enheter.

Robustheten för JAS 39-systemen stärks i syfte att öka tillgängligheten och därmed öka förutsättningarna för att långsiktigt kunna möta Natos förmågemål. Detta inkluderar bland annat starkt interoperabilitet samt utökad förmåga att basera utomlands. Förmågan till långräckviddig markmålsbekämpning stärks genom ytterligare anskaffning av robotar. Fortsatt utveckling av JAS 39E sker avseende attack mot markmål samt sjömålsbekämpning. Utveckling av förmågor för SEAD²⁰ och elektronisk attack studeras.

Delar av den grundläggande stridsflygutbildningen genomförs utomlands vilket möjliggör att stridsflygdivisionerna kan fokusera ytterligare på att höja krigsförbandens förmåga parallellt med genomförande av insats- och beredskapsuppgifter.

Stridslednings- och luftbevakningsfunktionen fortsätter utvecklas för att följa luftstridskrafternas förmågeutveckling och utveckling av Multidomänoperationer och som del av det aktiva och passiva luftförsvaret i Nato.

²⁰ Suppression of Enemy Air Defence.

Tilläggsanskaffning av Hkp 16 slutförs samt Hkp 14E och 15²¹ avvecklas. Anskaffning av ny sjöoperativ helikopter påbörjas i perioden.

Nya taktiska transportflygplan är anskaffade och Tp 84 är avvecklat. Förmåga att genomföra statsflyguppdrag vidmakthålls. Den regionala flygtransportförmågan vidmakthålls genom omsättning av plattform. Flygburen signalspanings- och radarövervakningsförmåga vidmakthålls under perioden. Flygvapnet utvecklar fortsatt förmåga till luftoperativ ledning och förbandsledning, tillsammans med de andra nordiska länderna och Nato. Lufttankningsförmåga säkerställs genom deltagande i samarbetet MRTTC.²²

Förmågan att producera och distribuera rymdlägesbild fortsätter att utvecklas, och Försvarmakten arbetar aktivt med att bevaka och utföra operationer i rymddomänen. De spanings- och övervakningssatelliter som Försvarmakten anskaffat fortsätter att förse samtliga domäner med data under perioden.

I perioden anskaffas en större obemannad flygfarkost för spaning och verkan från medelhög höjd med lång uthållighet.

Vägval Stridsflyg

Regeringen har bemyndigat Försvarmakten att genomföra utökad verksamhet för framtida stridsflyg i konceptfas.^{23, 24} Regeringen har angivit att den avser tillsätta en utredning i syfte att skapa förutsättningar för att senast 2030 kunna fatta ett beslut om ett principiellt vägval av ersättare till JAS 39. Regeringen har även angivit att en parlamentarisk referensgrupp bör knytas till utredningen.²⁵

Försvarmakten genomför programmet Vägval stridsflyg för att utreda långsiktiga försörjningslösningar. Programmet ska med utgångspunkt i Försvarmaktens operativa behov ge kunskap, bygga ett beslutsunderlag och reducera riskerna inför vägvalet, samt upprätthålla handlingsfrihet för tre möjliga principiella val: Nationellt utvecklat stridsflygsystem, stridsflygsystem utvecklat i internationellt samarbete samt anskaffning av utländskt stridsflygsystem. Försvarmakten bedömer att programmet och dess verksamhet bibehåller och utvecklar handlingsfrihet till och med 2030 på en ändamålsenlig nivå, samtidigt som resurserna för detta har balanserats mot andra behov.

²¹ Överväganden om det militära försvarets utformning FM2025-17150:8, 2025-11-24 Utvecklas i underbilaga 1.1.

²² Multinational Programme for the Acquisition, Operation and Support of a Multi Role Tanker and Transport Capability.

²³ Framställning från Försvarmakten om bemyndigande att få genomföra utökad verksamhet rörande framtida stridsflyg, Regeringsbeslut I:7 Fö2024/00464, 2024-12-19.

²⁴ Försvarmakten benämner denna verksamhet: Vägval Stridsflyg.

²⁵ Totalförsvaret 2025–2030, Prop. 2024/25:34, 2024-10-14.

De bidrag till innovation och teknikutveckling som skapas inom ramen för Vägval stridsflyg nyttiggörs bland annat inom vidmakthållande och vidareutveckling av JAS 39.

Konsekvenserna av ett principiellt vägval kommer att ha en omfattande påverkan på förutsättningar för Försvarsmaktens sammantagna förmågeutveckling. Försvarsmakten kommer i samband med budgetunderlag för 2028 att inkomma med underlag för regeringens fortsatta överväganden inför ett kommande vägval.

2.3.5. Ledningsförband

Ledningsförbanden på alla nivåer möjliggör förmågan till sammanhängande ledning av militära operationer inom och mellan militärstrategisk, operativ, taktisk och regional nivå samt med allierade i Nato och inom totalförsvaret. Förbanden upprättar och säkerställer funktionen för ledningsstöds- och signal-skyddssystem. De Försvarsmaktsgemensamma ledningsförbanden ansvarar för drift och underhåll av försvarets telenät (FTN) samt Försvarsmaktens radio- och sensoranläggningar. De stödjer även Försvarsmaktens lednings-, verkans- och underrättelseförmåga samt det civila försvaret.

Utveckling 2027–2030

Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemsförband (FMTIS) utvecklas med ökad regionalisering. Genom förstärkning inom FTN ökas kapaciteten inom transmission i strategiskt geografiskt viktiga utpekade områden. Säkerhetshöjande åtgärder i kombination med omsättning av reservkraftsystem genomförs för att öka robusthet i FTN. Försvarsmaktens egen telekommunikation kompletteras med förmåga inom 5G för ledning och samverkan.

Två operativa sambandsbataljoner färdigställs inom perioden och två bataljoner utvecklas. Sambandsbataljonerna utökar förmågan att ersätta och förstärka förbindelser i FTN samtidigt som ett större antal förband så väl nationella som allierade inom Nato kan anslutas.

Ledningsförmågan inom Nato förstärks genom att till år 2029 etablera och bemanna ett *Deployable CIS Module* (DCM) ingående i en fjärde *NATO Signal Battalion* (4. NSB). Uppbyggnaden av en DCM i Sverige blir en del av *NATO Command Structure* och påbörjas efter beslut i Nato.

Det operativa kommunikationsförbandets förmåga att genomföra påverkansoperationer förstärks inom ramen för Nato förmågemål.²⁶

En operativ telekrigsbataljon förstärks inom ramen för Nato förmågemål.

²⁶ Nato Capability targets 2025 Blue book 2.0

Telekrigstödenheten (TKSE) fortsätter att utveckla förmågan till analys, produktion och verifiering av telekrig och hydroakustik. TKSE knyts närmare cyberförsvaret för att möjliggöra bättre samordning mellan cyber- och elektromagnetiska aktiviteter.

En fortsatt omsättning och förstärkning av Försvarmaktens fasta och rörliga sensorsystem genomförs. De befintliga radarsystemen omsätts till moderna system med högre prestanda. Nya förmågor såsom särskilt långräckviddig radar och passiva sensorsystem tillförs. Sensordatautbyte med andra myndigheter och allierade inom Nato genomförs. Det operativa samarbetet med Försvarets radioanstalt (FRA) utökas och fördjupas.

Förmågan att genom aktiva och passiva åtgärder möta hotet från obemannade flygande system förstärks i det integrerade luft- och robotförsvaret. Enklare system för skydd mot obemannade flygande system införs på bredd och kvalificerade system för områdesskydd införs. Förmågan att analysera och omhänderta tekniska och taktiska erfarenheter från pågående konflikter och teknikutveckling utvecklas.

Utveckling 2031-2035

I perioden fortsätter krigsförbandstillväxten inom ledningsområdet. Fortsatt förstärkning, vidmakthållande och utveckling av tidigare identifierade förmågor genomförs inom ledningsområdet och funktioner i krigsförbanden. Utökningen till fyra operativa sambandsbataljoner färdigställs.

Behovet av effektbestämmande materiel inom ledningsområdet tillgodoses, exempelvis taktisk och operativ radiolänkutrustning och datalänkar. Fortsatta investeringar sker i infrastruktur, investeringar som även kan nyttjas inom ramen för försvarssamarbetsavtalet med USA, och värdlandsstöd.

Digitalisering, informationshantering, AI och ledningsstödsystem 2027-2035

Ett ändamålsenligt ledningssystem är en förutsättning för att Försvarmakten ska kunna leda försvaret av Sverige såväl som av allierade med utgångspunkt i det kollektiva försvaret inom Nato. Över tid ska ledning kunna utövas och information utbytas med allierade och relevanta partners, i alla konfliktnivåer. Detta gäller både ömsesidig informationshantering med allierade och hanteringen av de lednings- och samverkansbehov som föreligger gentemot det civila försvaret vilket även inkluderar utveckling av myndighetsgemensamma digitala lösningar. Robusthet är en viktig faktor i designen av ledningssystemet. Därför genomförs kontinuitetsplanering av stödsystem på alla ledningsnivåer.²⁷ Regionalisering i kombination med ökad redundans samordnat mellan

²⁷ PACE - Primary, Alternate, Contingency, Emergency

försvarsmyndigheter, det civila försvaret och relevanta industripartners genomförs.

All utveckling av ledningsstödsystem, samt anpassning av befintliga system, sker mot *Federated Mission Networking* (FMN-ramverket), och följer den militära förmågelogiken enligt *Nato Architecture Framework* (NAF). Anskaffning och införande av sambands- och informationssystem för hemlig information avsett för bruk på fasta stabsplatser i fred och krig är prioriterad åtgärd kommande period. Försvarmakten utvecklar i perioden på så sätt ledningsförmåga för nationella och gemensamma operationer med allierade inom Nato.

Försvarmakten ska kunna genomföra integrerat luft- och robotförsvar och multidomäna operationer både enskilt och som allierad. Digitalisering utgör en förutsättning för att sådana operationer ska kunna genomföras i ett högt tempo vilket kontinuerligt ställer allt högre krav på teknisk tillgänglighet. Det innebär att snabbare än motståndaren kunna inhämta, analysera och bearbeta stora mängder data samt förse rätt beslutsfattare med rätt beslutsunderlag för att åstadkomma informationsöverläge och datadrivet beslutsfattande.

Förmågan att analysera och dra slutsatser av all tillgängliga data förutsätter idag tillgång till flera olika typer av AI-verktyg. Genom att investera i AI skapar Försvarmakten förutsättningar för ökad resurseffektivitet, stärkt interoperabilitet samt upprätthåller militär förmågebalans gentemot dimensionerande hotaktörer. En låg förmåga inom AI-området innebär risk att motståndaren kommer innanför vår *OODA*²⁸-loop d.v.s. kan dra bättre erfarenheter och snabbare beslut, då mängden data som genereras på och utanför slagfältet ständigt ökar. Utveckling av den digitala förmågan inom Försvarmakten är en grundplatta för myndighetens övriga förmågeutveckling. Inriktningen för utvecklingen är i linje med Natos digitala transformering med vision för 2030.²⁹

Planerade åtgärder för Försvarmaktens digitalisering syftar till att ge en säker, robust samt mer sammankopplad informationshantering i realtid som ger ett mer effektivt stöd för verksamheten.

Initialt omhändertar Försvarmakten brister i nuvarande gemensamma it-infrastrukturer och konsoliderar systemlandskapet genom att minska antalet unika system. Omställning till digitalisering kräver skalbar förmåga med möjligheter att processa, lagra och bearbeta data. För att realisera detta kommer molnteknikens möjligheter att tillvaratas för att skapa förutsättningar för datadrivna beslutskedjor, effektiv samverkan mellan aktörer och interoperabel informationsdelning - även under högt ställda krav på tillgänglighet, riktighet,

²⁸ Observe, Orient, Decide, Act (Uppfatta, bedöm, besluta, agera)

²⁹ Empowering NATO's Multi-Domain Operations Through Digital Transformation, <https://www.act.nato.int>, 2023-10-16.

säkerhet och sekretess.³⁰ Stora mängder data kräver också hög kapacitet i transmission och lagring. Förstärkningar inom datacentraler, FTN och kryptering av så väl flöden som information är därför nödvändigt och investeringar sker under hela perioden. Åtgärderna förbättrar interoperabiliteten såväl inom Försvarsmakten som med allierade och övriga delar av totalförsvaret. Åtgärderna möjliggör och förstärker även förmågan inom integrerat luft- och robotförsvaret. Vidare förstärks förmågan till gemensam bekämpning för att kunna genomföra multidomäna operationer enligt Natos planer.

2.3.6. Logistikförband och försvarsmedicin

Försvarslogistiken är en förutsättning för såväl egna som allierades krigsförbands förmåga att verka. Genom ökad robusthet och upprätthållande av försörjnings-säkerhet skapas handlingsfrihet för strategiska, operativa och taktiska nivåer att lösa sina försvarsuppgifter med önskad effekt. Inledningsvis prioriteras logistikens anpassning och integrering med Nato. Över tid vidmakthålls avgörande förmågor för uthållighet, tillgänglighet och försörjning.

Försvarsmaktens logistik (FMLOG) utvecklas för att skapa förutsättningar för egna och gemensamma operationer i alla konfliktnivåer. Det innebär en förnödenhetsförsörjning och transportkapacitet i balans med behoven av förnödenheter, transporttjänster, sjukvårdsförnödenheter samt läkemedel och övriga logistiktjänster.

Försvarsmakten har utarbetat ett logistikkoncept som inriktar utveckling av logistikförmåga på en övergripande nivå och skapar på så sätt förutsättningar för att vara interoperabel med Natos gemensamma logistik.

Utveckling av FMLOG sker samordnat med de nordiska länderna för att lösa förmågemålen för gemensamma operationer med allierade.

Centralt för försörjning av Försvarsmakten och för den militära rörligheten är ett etablerat och fungerande *Nordic Support Network* (NSN). NSN ingår i Natos *Joint Logistic Support Network* (JLSN) för att upprätthålla transitering och basering samt försörjningsflödena av egna samt allierade förband i och utanför Sverige. Etableringen och dimensioneringen sker tillsammans med de nordiska länderna inom ramen för NORDEFCO. Sverige etablerar flera logistiknoder vilka sammanlänkas av logistikförbanden och civila resurser. En logistiklägesbild kommer att kunna delas med allierade i ett gemensamt system.

Ledning av logistiken utvecklas genom etablering av en nationell logistikledning, inom ramen för FMLOG.

FMLOG ska kunna utgöra ett *Forward Command Element* till ansvarig *Joint Logistics Support Group* (JLSG). Ledningen ska verka uthålligt under lång tid

³⁰ FM2024-3120:26 Försvarsmaktens hybrida multimolnstrategi.

och i alla beredskapsnivåer. De regionala försörjningsenheterna har, i nära samverkan med militärregionstaberna, förmåga att verka avskuret från övriga regionala områden med bibehållen ledningsförmåga och tillgängliga resurser i området.

FMLOG utvecklas för att kunna lagerhålla kritiska förnödenheter, såsom militärspecifika läkemedel, livsmedel, drivmedel samt ökad lagerhållning av ammunition och reservdelar inklusive egen tillverkning.

Under perioden fortsätter anskaffning av bland annat personlig utrustning såsom uniformer, hjälmar, kroppsskydd samt hand- och fotbeklädning.

Utveckling 2027-2035

Förnödenhetsflöden samt lagringskapacitet i försörjningsområdena dimensioneras efter nationella och alliansens behov utifrån regionala planer. För att upprätthålla förnödenhetsflöden och operativ handlingsfrihet hålls en tillgänglig grundnivå av transportkapacitet.

FMLOG utvecklar och upprätthåller transportkapaciteten genom avtal och uttag av samtliga transportslag samt egen anskaffning av flerfunktionell transportkapacitet.

I perioden genomförs etableringen i Sverige av *JLSG HQ North West* i Enköping. FMLOG upprätthåller logistiknätverket och förmågan att försörja pågående operationer och aktiverade förband fullt ut.

De stående delarna av transportbataljonerna och trafik- och transportledningskompanierna³¹ är operativa i grundberedskap med *Reception, Staging and Onward Movement* (RSOM) och transportledning och transportkapacitet.

Anskaffning av sjukvårdsmateriel och sjuktransportfordon genomförs i perioden.

Försörjningssäkerheten förstärks genom fortsatt ökad lagerhållning av förnödenheter.

Försvarsmedicin

Försvarsmedicinens syfte är att stödja strid mot en kvalificerad motståndare, samtidigt som den bidrar till att optimera hälsa och värna liv. Förmågan dimensioneras utifrån förbandens storlek på taktisk nivå samt Natos fastställda förmågemål. De beslutade fältsjukhusbataljonerna svarar väl mot Natos målsättningar avseende fältsjukhus (Role 3-), sjukhuskompanier (Role 2E-) och sjuktransportförmågor. I utvecklingen av brigadförmågan understöds striden av brigadens egna medicinska resurser, förstärkta med en kirurgitropp (Role 2B) och

³¹ Trafik och transportledning avses omstruktureras mot Natos förmågemål och då organiseras i MOVCON samt andra lämpliga förbandselement enligt Nato Capability Targets

ett sjukhuskompani. Inom CBRN-medicinen utvecklar armén i samarbete med civila myndigheter mobila medicinska enheter för detektion och initial hantering av sjukdomstillstånd som kan vara orsakade av CBRN-ämnen.

Försvarsmedicinska förbandsenheter organiseras så att de är snabbt tillgängliga att verka enligt nationella och Natos behov. Det innebär att alla förband har sina försvarsmedicinska delar uppfyllda avseende personal och material. Därtill behöver förbandens sjukvårdsenheter övas i sin helhet. En försvarsmedicinsk ledningsstruktur inrättas under 2026 för att möta krav på interoperabilitet.

Ett försvarsmedicinskt koncept utvecklas under 2026 för implementering från 2027.

2.3.7. Militärregioner och hemvärnsförband

Militärregionerna ansvarar för territoriell verksamhet samt regional underrättelse- och säkerhetstjänst. I ansvaret ingår bland annat att leda och stödja totalförsvarssamverkan, värdlandsstöd, regionala transporter och transiteringar, mobiliseringsförberedelser, skydd och bevakning av Försvarsmaktens skyddsvärden och annan markterritoriell verksamhet

Militärregioner, regionala förband och hemvärnsförband dimensioneras för att utgöra den territoriella basplattan i det nationella försvaret. Militärregionerna har egna resurser och ska därutöver kunna leda tillförda förband i alla konfliktnivåer. I militärregionernas ansvar ingår också att samordna civila och militära resurser på lokal och regional nivå. Under 2026 påbörjas utvecklingen av operativ ledningsförmåga på Gotland.

Hemvärnsförband med hög tillgänglighet och god lokalkännedom utgör tillsammans med regionala förband grunden i militärregionernas förbands- och förmågestruktur. Hemvärnsförbanden har förmåga att snabbt skydda militära objekt, basområden och samhällskritiska funktioner eller att stödja övriga Försvarsmakten och samhället med andra uppgifter.

Hemvärnsförbanden är beroende av att frivilliga försvarsorganisationer utvecklas för att omhänderta nya förmågor och som stöd för förbandens samlade utbildningsbehov. Behovet har ökat bland annat som en följd av materiell förnyelse där modern teknik bidrar till utvecklade förmågor.

Utveckling 2027-2030

Uppbyggnaden av regionala förband fortsätter samtidigt som antalet hemvärnssoldater tillväxer mot måltalet 26 000. Hemvärnssoldaterna organiseras inledningsvis i förstärkningskompanier. Regionala ledningskompanier, regionala säkerhetsskvadroner samt regionala militärpolisplutoner ska till huvuddel vara tillgängliga i slutet av perioden.

Militärregiongrupperna utvecklas fortsatt för att öka sin förmåga att stödja hemvärnsförbanden och för att kunna ta ett ökat lokalt ansvar i totalförvarssamordningen. Hemvärnsförbandens modernisering genom omsättning och kompletteringsanskaffning av materiel fortsätter. Hemvärnsbataljonerna tillförs förstärkningskompanier för att omhänderta tillväxt där demografiskt gynnsamma förhållanden för frivilligt engagemang i Försvarsmakten föreligger. Fortsatta investeringar sker i infrastruktur och förmågan att leda territoriell verksamhet utvecklas vidare.

Utveckling 2031–2035

I perioden fortsätter tillväxten av regionala förband, hemvärnssoldater och hemvärnspersonal. Etablerade förstärkningskompanier organiseras där frivilligheten så medger i nya hemvärnsbataljoner. Förmågan att leda territoriell verksamhet utvecklas vidare.

2.3.8. Specialförband

Specialförbanden dimensioneras för väpnat angrepp, där den normerande uppgiften är att motverka och aktivt förhindra detsamma. Genom uppträdande, tempo och förmågor kompletterar specialförbanden övriga Försvarsmaktens förmågor och bidrar till handlingsfrihet i hela konfliktskalan. Med hög tillgänglighet har specialförbanden förmåga att genomföra specialoperationer autonomt eller inom ramen för bi- eller multilaterala operationer på eget, allierade eller annat territorium.

Specialförbanden fortsätter utvecklas mot ett än mer proaktivt förhållningssätt. Detta realiseras bland annat genom utveckling av jägarförbanden, vilket skapar förutsättningar för specialisering med del av specialförbanden. Vidare utvecklas förmågan till marina specialoperationer och användandet av autonoma och obemannade farkoster, vilket tillsammans med digitalisering och införandet av interoperabla ledningsstödsystem bidrar till handlingsfrihet och högre effekt.

Utveckling 2027–2030

Specialförbanden stärker förmågan att robust och uthålligt, oavsett konfliktnivå, över tid leda autonoma specialoperationer såväl som specialoperationer inom ramen för det kollektiva försvaret.

Genom digitalisering effektiviseras ledning och genomförande av specialoperationer. Specialförbanden säkerställer tidigt i perioden nationell och internationell interoperabilitet genom implementering av moderna ledningsstödsystem och sambandsmedel.

I slutet av perioden säkerställs relevant dataförsörjning och implementering av automatiserad bearbetning, molntjänster, robust transmission samt utveckling av beslutsstödsverktyg.

Specialförbanden ska även fortsatt kunna erbjuda anpassningsbara optioner som möter nya och föränderliga hot. Förutsättningarna att innovativt och kontinuerligt anpassa, utveckla och kombinera personal, organisation, metod och teknik på nya sätt ska i perioden förstärkas i syfte att kunna hantera ett okänt framtida utfallsrum och på så vis bidra till ökad operativ effekt.

Specialförbanden utvecklar och implementerar successivt marin specialoperationsförmåga samt förmågan inom autonoma och obemannade system, vilket medför krav på investeringar i personal, organisation, teknik, infrastruktur samt metodutveckling.

Specialförbanden ökar uthålligheten såväl genom åtgärder för skydd och bevakning samt betjäning av ledning som möjlighet att återskapa förband och förmåga. Inom ramen för ökad uthållighet utvecklas inledningsvis en militärbas, och i mitten av perioden påbörjas bemanning och träning.

Logistikorganisationen inom specialförbanden fortsätter utvecklas för att kunna hantera specialförbandens specifika behov. Övrigt stöd från Försvarsmaktens logistikförband är under beredning, inklusive tillhandahållande av värdlandsstöd.

Specialförbanden stödjer arméns utveckling och vidmakthållande av delar ur jägar- och norrlandsjägarbataljonerna³² som robusta stridsgrupper³³ inom ramen för respektive bataljon. Stridsgrupperna kompletterar och förstärker därmed specialförbanden i nationellt samt Natoleda specialoperationer.

Specialförbanden överser, tillsammans med marinen, tidigt i perioden hur delar av de marina förbanden³⁴ ska integreras i en specialoperativ kontext. Vidare stödjer specialförbanden marinens utveckling och vidmakthållande i enlighet med genomförd översyn.

Förmågan att genomföra internationella insatser vidmakthålls.

Utveckling 2031–2035

I perioden ska tidigare identifierade områden implementeras, däribland fortsatt materielanskaffning och metodanpassning inom ramen för marin specialoperationsförmåga, autonoma och obemannade farkoster samt digitalisering.

Förmågan att genomföra internationella insatser vidmakthålls.

³² Delar ur 31.jägarbataljon och 1.norrlandsjägarbataljon.

³³ Motsvarande Special Operation Land Task Group (SOLTG).

³⁴ Motsvarande Special Operation Maritime Task Group (SOMTG).

2.3.9. Cyberförsvar

Försvarsmakten bidrar till totalförsvaret genom att i samtliga konfliktnivåer förneka en motståndare att i eller genom cyberdomänen påverka det militära försvarets förmåga att mobilisera, möta ett väpnat angrepp, upprätthålla den territoriella integriteten eller värna Sveriges suveräna rättigheter.

Cyberförsvaret genomför cyberoperationer autonomt eller inom ramen för gemensamma operationer. Cyberförsvaret har förmåga att genomföra offensiva och defensiva cyberoperationer samt att upptäcka, identifiera och avvärja hot mot digitala informationssystem och elektroniska kommunikationstjänster. Den offensiva cyberförmågan kan nyttjas för att upprätthålla egen handlingsfrihet samt genom cyberdomänen påverka motståndarens handlingsfrihet.

Försvarsmaktens cyberförsvar organiseras som ett sammanhållet system. I Försvarsmaktens cyberförsvarssystem ingår en cyberförsvarsledning, cyberförsvarsförband specialiserade på Försvarsmaktens verkans- och ledningssystem, cyberförsvarsförband specialiserade på försvar av kritisk infrastruktur samt andra resurser inom myndigheten. Cyberförsvarsförbanden är organiserade i krigsförbandet cyberförsvarsdivision. Utvecklingen innebär utökad kapacitet och förmåga att vid högre beredskapsnivåer leda Sveriges krigsorganiserade cyberförsvar i sin helhet, samtidigt som cyberförsvarsresurser vid lägre konfliktnivåer kan bidra till skyddet av prioriterade samhällsfunktioner. Förmågan till samverkan mellan cyberförsvar och elektromagnetisk verksamhet ökas.

Cyberförsvaret utvecklas i enlighet med beslutad inriktning för 2025–2030 samt förstärkningar för att möta Natos förmågemål. Det medger ökad interoperabilitet med Nato, ökad förmåga att upptäcka fientlig närvaro samt ökad förmåga att genomföra cyberoperationer i och utanför Försvarsmaktens system och plattformar inklusive försvar av svensk kritisk infrastruktur som Försvarsmakten är beroende av.

2.3.10. *Försvarsunderrättelseverksamhet, militär underrättelsetjänst och säkerhetstjänst*

Försvarsunderrättelseverksamheten liksom den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten vidareutvecklas i perioden 2027–2030. Påbörjad utveckling fortsätter i perioden 2031–2035. Vidare påverkas underrättelse- och säkerhetstjänsten av regeringens ambition i kommande beslut om ny underrättelsemyndighet.³⁵

Regeringens avsikt med den pågående underrättelsereformen är att under budgetperioden skapa en ny myndighet med uppgiften att bedriva civil utrikes underrättelsetjänst, till del byggd på överförda förmågor från Must.

³⁵ Försvarsmaktens remissvar över En reformerad underrättelseverksamhet, FM 2025-21670:2

Försvarsmakten har för regeringen beskrivit vilka uppgifter, förmågor och ekonomi som myndigheten fortsatt har behov av.³⁶ Försvarsmakten vidhåller att underrättelsereformen ska genomföras stegvis och att den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten fortsatt stärks, för att kunna uppnå försvarsbeslutet och undvika negativa effekter för landets försvarsförmåga.

Utveckling 2027–2030

Givet den aktuella omvärldsutvecklingen genomförs förmågeutveckling med ökad ambition. Arbetet med anpassningsåtgärder inom ramen för Nato fortgår med särskilt fokus på förmågemål och interoperabilitet. Som Nato-allierad krävs en väsentligt ökad tillgänglighet av Natokompatibla ledningsstödsystem för funktionen och förmågan att i realtid, eller nära realtid, dela stora dataströmmar. Åtgärder genomförs därför för att sammantaget utveckla lednings- och samverkansförmåga, samt för ökad uthållighet och tillgänglighet. Vidare förstärks underrättelse- och säkerhetsfunktionen för att möta nya krav på nationellt och internationellt samarbete samt för den operativa planläggningen, underrättelsestöd till långgräckviddig bekämpning, ledning av *JISR*³⁷-processen (inhämtningsledning) och utökat samarbete inom totalförsvaret. Funktionen förstärks även för att kunna ge effektiv förvarning och bidra till att öka Försvarsmaktens operativa effekt, genom aktivt deltagande i nationella och internationella övningar och insatser, samt inom ramen för forskning och utveckling.

Den digitala förmågan är avgörande för att öka förutsättningarna för att utveckla och förstärka såväl underrättelse- och samverkansförmågan som möjligheterna att verka som en relevant part i nationella och internationella sammanhang.

Säkerhetsfunktionen förstärks genom säkerhetsskyddsplanering, ökade krav på nyttjande av krypto inom totalförsvaret, åtgärder för att öka Försvarsmaktens cybersäkerhet samt införandet av interoperabla ledningssystem och förstärkning av ledning.

Underrättelse- och säkerhetstjänsten förstärks för att kunna hantera hybrida hot samt för att möta ökade krav på uthållighet och nya bearbetningsområden. Säkerhetstjänsten förstärks för att möta ökade krav på att identifiera och klarlägga säkerhetshotande verksamhet och skyddsbehov samt för att möta den utökade förbands- och personalvolymen, nya materielsystem och uppbyggnaden av totalförsvaret.

³⁶ Skrivelse 2026-01-30, FM2026:4403:2, Försvarsmaktens svar på uppdrag Fö2025/01543

³⁷ Joint Intelligence, Surveillance and Reconnaissance

2.4. Uppfyllnad av Nato förmågemål

Med utgångspunkt i Sveriges underlag till Natos förmågeplaneringsprocess och Försvarsmaktens överväganden³⁸ om det militära försvarets utformning redovisas i underbilaga 1.1 en bedömd prognos för i vilken takt och omfattning Försvarsmakten uppfyller de av Nato tilldelade förmågemålen för Sverige.

2.5. Stöd till Ukraina

I underbilaga 1.9 redovisas en uppföljning av de ersättningsanskaffningar som följer av stödpaketet till Ukraina.

2.6. Fortsatta politiska ställningstaganden

Upprustning av det militära försvaret förutsätter fortsatta politiska ställningstaganden inom flera områden. Ett antal av dessa ställningstaganden innebär ett mycket långtgående nationellt åtagande och förutsätter en omfattande beredning som tar hänsyn till fler nationella intressen än enbart militära och vad som ligger inom Försvarsmaktens ansvar att hantera. Försvarsmakten konstaterar att stridsflyg, undervattensstrid, inrättandet av en civil underrättelsemyndighet samt myndighetsgemensam plattform för högre säkerhetsskyddsklass kommer behöva fortsatt politisk hantering samt att Försvarsmakten inte ska föregripa en sådan hantering. Av denna anledning utgör områdena inte heller del av föreliggande redovisning.

3. Förutsättningar för uppbyggnad av förmåga

Försvarsmakten värnar systembalansen mellan krigsorganisationens förmågor och funktioner, främst avseende verkan och uthållighet. De stödjande verksamheterna för att säkerställa både tillgänglighet och uthållighet inom myndigheten omfattar personal-, materiel- och logistikförsörjning, försvarsmedicin, infrastruktur- och ingenjersförmåga, upphandling av varor och tjänster samt finansiering.

3.1. Personalförsörjning

Personal med rätt kompetens och personellt uppfyllda krigsförband är avgörande för den operativa förmågan. En jämställd och jämlik organisation är nödvändig för myndighetens kompetensförsörjning och för förmågetillväxten. För den fortsatta utvecklingen av det militära försvaret är det centralt att Försvarsmakten också fortsatt motiverar och utvecklar personalen. Det är särskilt prioriterat att myndigheten har ändamålsenliga avtal och villkor. Försvarsmakten har de senaste åren gjort extra lönesatsningar och arbetet med lönestrukturen fortsätter. I arbetet prioriteras partsgemensamma analyser av gemensamma utmaningar, i syfte att

³⁸ Överväganden om det militära försvarets utformning FM2025-17150:8, 2025-11-24

finna partsgemensamma lösningar, som bidrar till utveckling av såväl arbetsmiljö som verksamhet.

3.1.1. Personaltillväxt och kompetensbehov

Försvarsmaktens personaltillväxt fram till 2035 kommer i huvudsak att baseras på värnpliktig personal. Utgångspunkten är därför att nya förband och förmågor, utöver vad som beslutats i försvarsbeslut 2024, i första hand utformas som mobiliserande förband för att möjliggöra personalförsörjning. Vid högre krav på tillgänglighet kan alternativt en ombalansering av lagd plan eller en tydligare renodling mellan stående och mobiliserande förband krävas för att frigöra kontinuerligt tjänstgörande personal.

Inom ramen för det tidigare beskrivna arbetet med att implementera arbetet med det nya beredskapssystemet överses och tydliggörs fördelningen av personal-kategorier i krigsförbanden.

Vidtagna åtgärder för att öka personaltillväxten visar indikationer på viss tillväxt utöver plan inom de kontinuerligt tjänstgörande personalkategorierna. Det är dock för tidigt att dra några långtgående slutsatser om den långsiktiga effekten.

I Tabell 2 framgår Försvarsmaktens planerade utveckling av personalvolymen.

Tabell 2: Planerade personalvolymen

Personalgrupper/kategorier	2025		2030	2035
	Plan	Utfall	Plan	Plan
Yrkesofficerare (YO)	10 200	10 349	10 800	11 800
Kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) exkl. officersaspiranter.	6 900	7 201	8 800	9 505
Civilanställda	11 400	12 016	13 100	14 605
Reservofficerare (RO)	5 800	7 125	5 800	5 800
Tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T)	4 800	4 771	6 000	6 000
Hemvärnssoldater (i hemvärnsförband) Ordinarie avtal	24 000	22 567	26 000	27 000
Frivillig personal (ej i hemvärnsförband)	500	174	2 600	3 200
Värnpliktiga exkl. personalreserv	26 500	25 010	44 000	51 000
Summa	89 800	90 529	116 800	128 910

3.1.2. Grundutbildning med värnplikt

Grundutbildning med värnplikt utgör grunden för bemanningen av krigsorganisationen och är samtidigt den primära rekryteringsbasen för gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K/T) samt för yrkes- och reservofficerare. Försvarsmaktens målsättning är att från och med 2032 grundutbilda 12 000 värnpliktiga per år. Denna volym bedöms vara tillräcklig för att bemanna krigsorganisationen och för att tillgodose behovet av yrkesofficerare.

Ökade grundutbildningsvolymerna utöver beslutade nivåer bör endast övervägas vid behov av ökad rekrytering till GSS eller för att lösa nya uppgifter som ännu inte tilldelats Försvarsmakten. En ökning av grundutbildningsvolymerna måste vägas mot risken för ökad konkurrens om befäl samt utbildnings- och övningsresurser, vilket riskerar att tränga undan repetitionsutbildning och förmågan att delta i insatser.

Försvarsmakten välkomnar Plikt- och prövningsverkets förslag om att säkerhetsprövningen av totalförsvarspliktiga – såväl värn- som civilpliktiga – i framtiden skulle kunna göras av Plikt- och prövningsverket. Det har fördelar både för det militära och civila försvaret samtidigt som det skulle frigöra personella resurser till Försvarsmakten.

3.1.3. Yrkesofficerare

Antalet yrkesofficerare fortsätter att öka genom det goda inflödet från officersutbildningarna, samtidigt som de närmaste årens stora pensionsavgångar gör att många erfarna yrkesofficerare kommer att lämna Försvarsmakten. Rekrytering och utbildning av yrkesofficerare ska styras mot Försvarsmaktens behov. Officersutbildningen överses tillsammans med Försvarshögskolan. För att möta behovet av fler tekniska officerare startar Försvarsmakten hösten 2026 en särskild teknisk officersutbildning (STOFU). Där ges kadetterna en högskoleingenjörsexamen vid ett civilt lärosäte samtidigt som de mellan terminerna, samt en termin efter de civila studierna, läser till officer. Tillsammans ger de två utbildningarna en examen som teknisk officer. STOFU väntas anta upp mot 30 personer det första året och är därför en möjlighet att öka officersvolymerna och försörja med viktiga bristkompetenser.

3.1.4. Reservofficerare

Reservofficerare har en viktig roll i Försvarsmakten. En växande krigsorganisation ökar myndighetens behov av reservofficerare med rätt kompetens. En kompetensinventering av samtliga reservofficerare har klarlagt möjligheterna till krigsplacering samt nyanställnings- och utbildningsbehov. För att reservofficerarna ska ha rätt kompetens och vara användbara i krigsorganisationen behöver Försvarsmakten anställa minst 250 reservofficerare årligen, där 100 utgörs av förtidsavgångna officerare. Försvarsmakten har beslutat att produktionsvolymen på reservofficersutbildningen stegvis ska öka till minst 150 år 2030. Ökningen av utbildningsplatser påbörjas redan under 2026.

Åtgärder som återstår är att utifrån inventeringen krigsplacera och utrusta reservofficerare samt att utveckla möjligheterna för reservofficerare att ta anställning som yrkesofficerare.

Idag är fördelningen bland befintliga reservofficerare 95 % män och 5 % kvinnor, och medelåldern är hög. Reservofficersutbildningen har en betydligt jämnare könsfördelning. Med ökade elevvolymerna skapas en mer jämställd fördelning mellan antalet män och kvinnor, samtidigt som krigsorganisationen tillförs yngre truppbefäl. Detta motiverar ytterligare behovet av en ökad produktionsvolym på reservofficersutbildningen.

3.1.5. Gruppbefäl, soldater och sjömän

Utöver att lösa centrala uppgifter i krigsorganisationen är gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS) en viktig rekryteringsbas för Försvarsmaktens försörjning av såväl yrkes- och reservofficerare som försörjning av hemvärnsförbanden. Erfarenhetsvärden visar att en av tre värnpliktiga efter grundutbildningen väljer ett fortsatt engagemang i Försvarsmakten: som anställd GSS, som officersaspirant eller med frivillig- eller hemvärnsavtal.

Grundutbildningsvolymerna ger tillräckligt underlag för GSS-försörjningen, givet att planerade åtgärder genomförs. Av störst betydelse för att säkerställa tillgången till GSS/K är att anställningstiden blir längre än nuvarande dryga tre år i genomsnitt. Detta kommer att öka stabiliteten i krigsförbanden genom att minska omsättningen av GSS samt minska behovet av ökade grundutbildningsvolymerna. En ökad konkurrens från den övriga arbetsmarknaden kan dock komma att påverka rekryteringen av GSS negativt.

Försvarsmakten vidtar åtgärder för att öka anställningstiden och kommer att införa en ny, tillsvidareanställd personalgrupp (specialist) som kommer att rekryteras ur GSS-kategorin. Försvarsmakten har i remissvar på SOU (2025:86) *Redo!* föreslagit incitament för GSS/K som fullgör sina sexåriga anställningsavtal.³⁹

Fokus läggs även på GSS/T, både för att rekrytera fler och förlänga de genomsnittliga anställningstiderna. Därför kommer Försvarsmakten erbjuda avgående GSS/K fler möjligheter att ta anställning som GSS/T. Dessutom ska GSS/T-kontrakt som löper ut förlängas i större utsträckning än tidigare. Krigsförbanden i kategori 2 och 3 enligt Försvarsmaktens beredskapssystem kommer i stor utsträckning att bemannas av GSS/T, som därför blir viktiga för tillgängligheten i grundberedskap.

³⁹ Försvarsmaktens remissvar över betänkandet Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret (2025:86) (FM2025.19541:4) 2025-11-06

3.1.6. Civilanställda

Försvarsmaktens civilanställda fyller avgörande funktioner och växer i storlek något bättre än prognosen. Försvarsmaktens konkurrens med övrig arbetsmarknad om civila bristkompetenser speglar de som finns i samhället i stort; logistik, inköps- och upphandlingsarbete, teknik och it.

Tillväxten för civilanställda skiljer sig från den militära personalförsörjningen då inflödet är vilje- och arbetsmarknadsstyrt och inte är beroende av Försvarsmaktens utbildningsvolym.

För att nå målen mot 2035 behöver Försvarsmakten fortsätta att vidta åtgärder. För att frigöra yrkesofficerare och mer effektivt nyttja civilanställda kommer ytterligare utvecklingsmöjligheter för civila att möjliggöras.

3.1.7. Frivilliga försvarsorganisationer

Samarbetet med de frivilliga försvarsorganisationerna utvecklas löpande i syfte att öka andelen krigsplaceringar vid krigsförbanden. Försvarsmakten fördjupar sitt engagemang med de frivilliga försvarsorganisationerna för att genom dessa utbilda frivilligpersonal till krigsförbanden.

Till 2027 är målsättningen att all frivillig personal som är aktiv inom Försvarsmakten också har krigsplacerats på befattningar i krigsorganisationen. För att nå genomförandeplanens mål till 2030 behöver utbildningsvolymerna vid de frivilliga försvarsorganisationerna öka substantiellt.

Ett arbete görs för att förbättra rekryteringsprocessen mot frivilliga försvarsorganisationer. Åtgärder ska även vidtas för att behålla den frivilliga personalen. Bland annat ska ett system etableras för att omhänderta och erbjuda personal som väljer att lämna Hemvärnet och frivillig försvarsorganisation en annan frivillig försvarsorganisation att teckna avtal vid.

3.1.8. Hemvärnet

Potentialen i ansökningsvolymerna till Hemvärnet är stor men tillväxten begränsas av ett relativt stort utflöde. Ett behov av större rekrytering samt minskat utflöde är nödvändigt för att nå Hemvärnets måltal. För att öka inflödet till hemvärnsförbanden planeras en utökning av det pilotprojekt som startade 2025 med frivillig militär utbildning (FMU) för individer utan genomförd värnplikt. FMU planeras att genomföras i samtliga militärregioner under 2026.

3.1.9. Förbandsomsättning och personalreserver

Grunden för militär förmåga är tillgängliga och krigsdugliga förband med rätt resurser, utbildning, träning och övning för att lösa sina uppgifter. Förbandsomsättning utgör grunden i den uppbyggnad och det vidmakthållande av krigs-förband som ständigt pågår.

Med den beslutade och planerade ökningen av antalet grundutbildade värnpliktiga till 12 000 per år från 2032 kan Försvarsmakten försörja krigsorganisationen med värnpliktiga såväl till volym som kompetens.

Försvarsmakten avser använda överskottet från grundutbildningen till att bygga upp ytterligare reserver utöver krigsförbandens mobiliseringsreserver, vilka ska vara organiserade och bemannade i likhet med ordinarie krigsförband. Dessa reserver kan nyttjas som ersättning vid förluster eller avlösning samt för att skapa nya krigsförband. Planen för reserverna redovisas i tabell 3.

En lagändring som innebär att värnpliktiga som inte tjänstgjort på tio år ska placeras i en värnpliktsreserv, vilket föreslås i personalförsörjningsutredningen Redo (SOU 2025:86), skulle förstärka den personella uthålligheten och möjligheterna till forcerad krigsförbandsproduktion ytterligare, speciellt mot 2035 och 2040.

Även utbildningsreserven bidrar till personell uthållighet. I den placeras individer som är mönstrade och som klarar lägsta krav, men som inte skrivits in till grundutbildning. Försvarsmaktens målsättning är att utbildningsreserven ska uppnå en volym som är dubbelt så stor som planerad grundutbildningsvolym. Detta för att, efter framställan till regeringen, ha möjlighet att vid behov snabbt kunna kalla in individer till grundutbildning. Även denna redovisas i tabell 3.

Tabell 3: Målsättning för reserver

Typ av reserver	2030	2035	2040
Målsättning för värnpliktiga i personal- och ersättningsreserver	13 000	46 000	85 000
Målsättning för minsta antal värnpliktiga i utbildningsreserven	20 000	24 000	24 000
Målsättning för ytterligare reserver om 10-årsregeln tas bort.	9 000	24 000	45 000
Summa	42 000	94 000	154 000

3.1.10. Jämställdhet i grundutbildningen

Bedömning av grundutbildningsbefattningarnas kravnivåer sätts bland annat utifrån fysiska, psykologiska och medicinska krav, där kapacitetsvärdet för muskelstyrka utgör den största skillnaden mellan könen. En stor andel av kravprofilerna för grundutbildning med värnplikt har ett krav på muskelstyrka 3 och uppåt (på en skala 1–9), vilket endast en minoritet av kvinnorna uppnår.

Kravprofilerna för grundutbildning med värnplikt ses över årligen i samverkan med Plikt- och provningsverket för att säkerställa relevanta krav och utgör därmed ett sätt att säkerställa både kvantitativ jämställdhet inom Försvarsmakten och bemanna krigsorganisationen med bäst lämpad individ. Under revideringen 2025, inför den grundutbildning som planeras starta 2027, har antalet befattningar med krav på muskelstyrka 2 ökats. Detta möjliggör en ökning av antalet kvinnor som genomför grundutbildning.

3.1.11. Kompetensförsörjning

Försvarsmaktens pågående upprustning förstärker läget avseende ett antal bristkompetenser.

Tabell 4: Exempel på bristkompetenser

<i>Förutsättningsskapande</i>	<i>Stödjande</i>	<i>Stridande</i>
Fortifikations- och infrastrukturyrken Utvecklings- och innovationsarbete Miljöprövning Inköp	Fältarbetstjänst Underrättelse- och säkerhetstjänst Militär sjukvårdstjänst Legitimerad sjukvårdspersonal Teknisk tjänst Logistik och underhållstjänst Transportlednings- och trafiktjänst Informationssystemtjänst, IT- och kommunikationsteknisk tjänst	Indirekt eld och direkt flygunderstöd Luftvärnstjänst STRIL- och flygtrafikledningstjänst Ubåtsstrid

För försörjningen av bristkompetenser bland yrkesofficerare arbetar Försvarsmakten med att öka yrkesvägledningen mot bristkompetenser bland officersaspiranter samt med att utveckla nya utbildningar och riktade omställningsutbildningar utifrån Försvarsmaktens kompetensbrister och prioriterade rekryteringsbehov.

För att bättre tillgodose kompetensbehovet i krigsorganisationen utvecklar Försvarsmakten kontinuerligt modellen för beställning av utbildningsplatser för värnpliktsutbildning, och därmed omhändertar identifierade kompetensbrister. Detta bidrar även till ökade möjligheter att försörja bristkompetenser hos anställd personal.

3.2. Materieförsörjning

Försvarsmaktens materieförsörjning utgör en avgörande del av uppgiften att vidmakthålla och utveckla krigsorganisationens förmåga. I rådande omvärldsläge behöver Försvarsmakten, i syfte att öka den operativa förmågan här och nu, anskaffa betydande kvantiteter av materiel med korta ledtider samtidigt som vidmakthållandeåtgärder för att höja tillgängligheten hos befintlig materiel genomförs.

3.2.1. Anskaffning

Anskaffning av militära system är förenad med långa ledtider. Utveckling och införande av stödsystem samt nödvändig infrastruktur måste ske samordnat med själva anskaffningsprocessen. Från budgetering och beslut till leverans och förbandssättning uppgår tidsåtgången ofta till fem till tio år, och för komplexa materielsystem kan den vara ännu längre. Under den senaste tioårsperioden har förutsättningarna för materielförsörjningen förändrats väsentligt, bland annat avseende politisk inriktning, ekonomiska ramar, beslutsgång och marknadens konkurrenssituation. Efter Rysslands invasion av Ukraina har den globala efterfrågan på försvarsmateriel ökat kraftigt, vilket ytterligare påverkar tillgång, leveranstider och kostnader. Sammantaget har detta skapat betydande utmaningar för att åstadkomma en snabb och effektiv materielförsörjning.

Särskild hänsyn behöver tas till hur omsättningen av materielsystem som berör väsentliga säkerhetsintressen ska genomföras. Sådana system kräver långsiktig planering, noggranna avvägningar och förutsägbarhet i genomförandet. En grundläggande förutsättning för att hantera de ovan beskrivna utmaningarna är politiskt beslutade ekonomiska ramar som är långsiktiga, stabila och förutsägbara.

Försvarsmakten strävar samtidigt efter att skapa flexibilitet i relation till investeringsplanen för att kunna hantera sent uppkomna förändringsbehov exempelvis vid förseningar i leveranser och utfall inom komplexa materielsystem. Ett exempel på flexibilitet är att förbereda anskaffning av materiel som ligger längre bort i investeringsplanen och bedöms kunna anskaffas med relativt kort framförhållning såsom beredskapsvaror. Det finns även behov av att ha en effektiv modell för läglighetsköp av större materielsystem, denna modell behöver stödjas av snabba processer såväl inom Försvarsmakten, Försvarets materielverk som hos regeringen.

1:3.1 Leverantörsutgifter för leveranser

Anskaffning sker på olika sätt beroende på olika faktorer, t ex anskaffningens omfattning, komplexitet eller om den bedöms vara ett väsentligt säkerhetsintresse. Enklare materiel eller system upphandlas i konkurrens med en balans mot behovet av försörjningstrygghet. I den mån det är möjligt ska samanskaffning med annan nation eller via Nato ske, t ex via *NSPA*.⁴⁰

Vid upphandling av mer kvalificerade system ska hänsyn tas till försörjningstrygghet, integrationsmöjligheter, generella upphandlingsregler samt möjligheter till underhållsavtal med nationell industri eller industri i närområdet.

⁴⁰ *NATO Security and Procurement Agency* är en av upphandlingsfunktionerna i Natostrukturen. *NSPA* ansvarar för anskaffning av materiel inom flera områden såsom logistik, systemstöd, tjänster och vapen till allierade Natos militära organisation och partnerländer.

Vid utveckling och upphandling av större materielsystem som bedöms vara strategiskt materielområde ska myndigheter såsom Försvarsmakten, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut vara delaktiga i industrins arbete längs hela teknologimognadskalan (TRL-skalan), från grundforskning till färdig produkt.

För vissa materielområden kommer krävas ett nytt förhållningssätt för anskaffning och vidmakthållande av operativt relevant förmågenivå. Exempel på sådana områden är obemannade flygande system och motmedel mot dessa där utvecklingen går i sådan takt att tidigare använda rutiner för anskaffning och vidmakthållande inte kommer fungera. Istället kommer krävas en mer sömlös gräns mellan anskaffning och vidmakthållande samt mellan Försvarsmakten, Försvarets materielverk och industrin. Myndigheterna, eller industri med tydliga avtal, behöver ha kapacitet för att löpande utveckla, modifiera och uppgradera materielsystemen för att över tiden hålla dessa operativt relevanta.

Former för förmågebaserad anskaffning utvecklas.

Inom ramen för det nordiska ammunitionsinitiativet bedriver Försvarets materielverk tillsammans med Danmark, Finland och Norge ett arbete som syftar till att väsentligt stärka försörjningssäkerheten i Norden. Målet är att genom koordinerade nordiska insatser öka produktionskapaciteten tre gånger för utvalda ammunitionstyper i förhållande till nivån 2023 genom att skapa en nordisk försörjningslösning och en nordisk försörjningstrygghet.

De nordiska ländernas åtgärder för att finansiera ökad produktionskapacitet baseras i första hand på längre gemensamma nordiska beställningsvolymerna gentemot en huvudleverantör. Behovet av en ökad försörjningssäkerhet tillsammans med affärsriskerna inom ammunitionsindustrin kan dock innebära att staten behöver vidta andra åtgärder för att säkerställa den målsatta utbyggnaden.

3.2.2. Vidmakthållande

Den beslutade operativa förmågan förutsätter en successivt förbättrad teknisk tillgänglighet på Försvarsmaktens materiel. Den tekniska tillgängligheten är i nuläget påtagligt gränssättande och påverkar både operativ verksamhet, beredskap och förbandsproduktion. Ett antal åtgärder är vidtagna och planerade i syfte att avhjälpa de brister och begränsningar som råder, åtgärdernas omfattning och progression är redovisade till regeringen.⁴¹ Exempelvis kan det vara svårt att anskaffa reservdelar till äldre materielsystem då tillverkningen kan ha upphört, eller att underhållsberedningar inte har genomförts regelmässigt under den senaste 20-årsperioden. I syfte att uppnå önskad eller ökad taktisk relevans och teknisk tillgänglighet genomförs löpande bedömningar av alternativa metoder för

⁴¹ FM2025-14594:2 Redovisning av RB25:9 Vidmakthållande av materiel

reservdelsanskaffning⁴², felkoncentrering samt nyanskaffning i de fall det bedöms mest rationellt.

Planerad tillväxt av Försvarmaktens krigsorganisation i kombination med ett ökat nyttjande av materielen för utbildning, övning och insatser medför behov av vidmakthållandeåtgärder som ur ett livscykelperspektiv ska bidra till materiell teknisk tillgänglighet. I rådande omvärldsläge kommer Försvarmakten och Försvarets materielverk även öka fokus mot att säkerställa tillgänglighet och ändamålsenligt nyttjande av såväl materiel som befintliga produktionsresurser för vidmakthållande. Kravet på robusta försörjningskedjor ökar såväl avseende anskaffning som för vidmakthållande. Samtidigt som finns det risker i detta avseende bland annat forcerad anskaffning och brist på personal i teknisk tjänst.

Försvarmaktens förslag till investeringsplan för samhällsinvesteringar redovisas i underbilaga 1.4 och investeringsplan för vidmakthållande av materiel och anläggningar samt investeringsplan för anskaffning av materiel och anläggningar redovisas i underbilagorna 1.5 respektive 1.6.

3.3. Infrastrukturförsörjning

Ändamålsenlig och tillgänglig infrastruktur är en central komponent för Försvarmaktens förmåga. Aktuell omvärldsutveckling, beslutad förmågetillväxt samt som allierad i Nato medför höga och delvis förändrade krav på infrastrukturförsörjningen för försvarets behov.

I regleringsbrevet för 2025 angavs att Försvarmakten i budgetunderlaget för 2027 ska redovisa en infrastrukturplan för åren 2026-2036 som möjliggör genomförandet av försvarsbeslut 2024. Infrastrukturplanen redovisas i underbilaga 1.11 till föreliggande budgetunderlag. Denna bilaga omfattar av Försvarmakten planerad byggnation, förvärv och införhyrningar av infrastruktur med tillhörande tekniska installationer inom avdelade ekonomiska ramar. Redovisningen utgår från den struktur för investeringsplaner som framgår av det ekonomiadministrativa regelverket.⁴³ En sådan uppställning innebär att redovisningen omfattar både Fortifikationsverkets och Försvarmaktens anslags- och lånefinansierade investeringar.

För effektiv uppbyggnad av krigsorganisationen är det centralt med en koordinerad tillväxt mellan de resursslag, personal, materiel och infrastruktur, som krävs för att bygga militär förmåga. Investeringsplanen för infrastruktur skapar utökad möjlighet att uppnå sådan balans. Föreliggande investeringsplan är en första iteration, vilken kommer att behöva balanseras och prioriteras till kommande budgetunderlag och i takt med att förutsättningarna för produktionen av infrastruktur förändras.

⁴² Text adaptiv tillverkning

⁴³ 9 kap 3§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

För att öka takten i infrastrukturförsörjningen bedöms det vara nödvändigt att myndigheterna fokuserar på enklare och mer flexibel infrastruktur, där snabba och tillfälliga lösningar kontinuerligt vägs mot konstruktion av stadigvarande byggnader. I syfte att reducera ledtider ska standardiserade typbyggnader och andra typlösningar i så stor utsträckning som möjligt användas. Försvarsmakten behöver även, med stöd av Fortifikationsverket och Försvarets materielverk, kontinuerligt arbeta för att snabbt kunna omhänderta förändrad hotbild och de behov som följer av att myndighetens materiel- och personalförsörjning förändras.

För att reducera risken för funktionsbortfall och främja tillgänglighet till kritisk infrastruktur samt bidra till ökad uthållighet här och nu, behöver myndigheterna även öka fokuset på att reinvestera och vidmakthålla kritisk infrastruktur samt grundläggande kapacitet till teknisk försörjning.

3.3.1. Planerade infrastrukturåtgärder

I enlighet med 6 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) ska Försvarsmakten i budgetunderlaget lämna uppgifter om större förändringar av lokalbehovet under de tre närmsta budgetåren. Försvarsmaktens tillkommande infrastruktur består av både byggnation, utökad förvärvsverksamhet, externa införlhyrningar och upprättande av tillfällig infrastruktur. Av tabellerna 5 och 6 framgår av myndigheten beställda större infrastrukturobjekt med tillträde 2027–2029 samt större införlhyrningar hos andra fastighetsägare än Fortifikationsverket. Myndigheten bedömer att andelen införlhyrningar av externa fastighetsägare kommer att öka, i första hand för att lösa tidskritiska lokalbehov och tillgång till geografiskt specifika platser.

Tabell 5: Beställda objekt med investeringskostnad över 40 miljoner kronor som Försvarmakten får tillträde till 2027–2029 sorterade per ort

Ort	Berörda orgE/förband	Infrastrukturinvesteringar
Arvidsjaur	K 4, FMLOG	Utbildningshall, kallförråd, markförvärv
Berga	Amf 1	Livsmedelsförråd, ny sjösättningsramp, underhållsverkstad och förråd för dykmateriel, lägerkök, skärmtak, markförvärv, anläggning för autonoma undervattenssystem, anpassningsåtgärder i hamn
Boden	I 19, FMLOG	Renovering av kanslihus, förbandsnära ersättningsförråd
Enköping	LedR, FMTIS	Utökning vid Enköpings garnison och lokaler för FMTIS utökade verksamhet.
Göteborg	Amf 4	Renovering och ombyggnad av militärrestaurang, markförvärv
Halmstad	FMTS, MRV	Multifunktionshall med rangeryta och anpassning av lokalyta för utökat behov av tekniker, förråd, markinfrastruktur
Härad	MR M	Utspisningslokal, NYBY Kasern, förläggning och kontor, nyetablering av infrastruktur för Södermanlandsgruppen, Förråd och vårdhall
Karlberg	MHS K	Utökad kapacitet av matsal, utveckling av utbildningssalar, försvarshälsa
Karlsborg	F 7, K 3	Nytt asfaltslitlager för rullbana, elanläggning för bansystem, förläggning, tvätt- och torkrum samt omklädningsrum, dränering av stråkytor på Karlsborg flygplats, hundanläggning, flygplatsljussystem
Karlskrona	MarinB,	OMBY Breddning av öppning Skeppsbro, teknisk bevakning tillträdesskydd, kasern
Kristinehamn	A 9	Interimslösning soldatarbetsplatser
Kungsängen	Livgardet, FMTIS	Skärmtak för fordon och teknikhall, Lokaler för säk.bat
Kvarn	P4	Staketering
Luleå	F21	Skärmtak, uppställningsplats för drivmedelsfordon, försvarshälsa
Linköping	MR S	Förråd
Muskö	MS	Kanslihuset
Ravlanda	P 7	Övnings- och vårdhall
Revinge	P 7	Förråd
Skövde	P 4	Ombyggnation för BTA system
Stockholm	F 7, FMLOG, HKV, LG	Nybyggnation för statsflyget, Lokaler för central logistikledning, Förvärv av lokaler
Sollefteå	I 21	Markinfrastruktur till logistikområde
Såtenäs	F 7	Interimslösning för kontor, lokalanpassning för TekE/Säkmät, kompaniförråd och stolplada för fordon och maskiner.
Skredsvik	Amf 4	Båthus, dykverkstad och förråd för dykmateriel
Tofta	P 18, FMTIS	Övnings- och vårdhall, infrastruktur för samlad lokalisering av FMTIS Gotland.
Umeå	FMTIS, SkyddC	Servicebyggnad CBRN (UTA), Lokaler för FMTIS
Uppsala	F 16, FM UndSäkC	Skärmtak, staketering, kasern, markinfrastruktur för S 106
Utö	Amf 1	Befälsförläggning
Villingsberg	P 4	Markinfrastruktur och skärmtak, spolanläggning
Väddö	Amf 1, MR M	Befälsförläggning, varmgarage, renovering och ombyggnation av läger

Tabell 6: Större planerade införhyrningar hos annan fastighetsägare än Fortifikationsverket

Ort	Beskrivning
Linköping	Införhyrning lokaler skolflyg
Arlanda	Införhyrning statsflyget
Uppsala	Interimslösning kontor
Falun	Interimslösning utökade förläggingsplatser

Den infrastruktur som beskrivs i tabellerna 5 och 6 avser i stor utsträckning åtgärder som krävs för ökad produktion av krigsförband. Av Försvarmaktens investeringsplaner för anslagsposterna 1:1.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar* och 1:3.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* framgår ytterligare åtgärder för att möta behov av krigsanpassning och vidmakthållande på anläggningsbeståndet. Vid behov av prioritering kan infrastrukturåtgärder för grundorganisationens behov behöva stå tillbaka för krigsorganisationens behov.

3.4. Utveckling av militär förmåga

Forskning och utveckling är förutsättningsskapande för utvecklingen av operativ förmåga för hela totalförsvaret. Försvarmaktens centralt sammanhållna långsiktiga förmågeutveckling kompletteras av utvecklingsinitiativ på försvarsgrens- och förbandsnivå. Innehållet i verksamheten anpassas ständigt till försvarets behov i en snabbt föränderlig omvärld. Försvarmakten nyttjar också kontinuerligt internationella bi- och multilaterala samarbetsformat för att utveckla militär förmåga.

3.4.1. Forskning och utveckling

Militär förmåga behöver kontinuerligt anpassas utifrån den förändrade hotbilden, bland annat genom att hitta lösningar på nya militära problem. För att bidra till utvecklingen av den militära förmågan genomför Försvarmakten åtgärder på olika nivåer.⁴⁴

Försvarmakten finansierar och genomför forskning och teknikutveckling (FoT), studier och konceptutveckling, icke objektsbunden materielutveckling och demonstratorer (materielutvecklingsprogrammet) samt deltar i internationella samarbeten kring förmågeutveckling. Resultaten nyttjas löpande i krigsförbandsutveckling och materielanskaffning. Huvuddelen av FoT och materielutvecklingsprogrammet genomförs via uppdrag till Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarshögskolan och Försvarets materielverk. Försvarmakten genomför studier och konceptutveckling i egen regi.

⁴⁴ Nivåerna kan åskådliggöras av den så kallade TRL-trappan (Technology Readiness Level) som allmänt används för att illustrera en tekniks mognad. Forskning och teknikutveckling i de lägre delarna av TRL-trappan innebär risksatsningar som görs för att vinna nya, på förhand inte kända, fördelar i framtida förmågeutveckling. På lägre TRL-nivåer domineras forskningen av akademi och institut, medan högre TRL-nivåer nära produktutveckling domineras av företag.

Forskning och teknikutveckling (FoT)

FoT är kunskapsbyggande och bidrar till svensk militär handlingsfrihet på strategisk, taktisk och stridsteknisk nivå. Merparten av FoT-verksamheten är teknikorienterad, men den omfattar även human- och samhällsorienterade områden. FoT-verksamheten anpassas kontinuerligt till teknik- och samhällsutvecklingen. Den erhållna kunskapen nyttjas i myndighetens studier och konceptutveckling, innovationsverksamhet, förbands- och materielutveckling, anskaffning och produktion och bidrar till förmågeutvecklingen.

Under perioden 2027–2030 förstärks FoT-verksamheten inom områdena:

- Krigsvetenskap (Rysslandsforskning, militär själavård och militär innovation)
- Undervattensteknik (verkanssystem)
- Mark-, Sjö-, Flyg-, och Rymdsystem (stridsmiljö)
- Underrättelse- och säkerhetstjänst (forskningsprogram underrättelsetjänst)
- Specialoperationer
- Skydd- och anläggningsteknik
- Skydd och verkan i informationsdomänen.

Därtill sker en omfördelning av verksamhet mellan FoT-områden för att nyttja resurserna effektivt.

Studier och konceptutveckling

Studier- och konceptutveckling identifierar militära utmaningar och föreslår lösningar vilka kan testas bland annat i olika typer av förbands- och materieförsök. Studier- och konceptutveckling utgör grunden för en kunskapsdriven resursavvägning i utvecklingen av militär förmåga vid tidiga faser av krigsförbands- och materielutveckling.

Under perioden 2027–2030 ökar Studier- och konceptutvecklingsverksamhetens betydelse genom ett ökat fokus på konceptdriven förmågeutveckling samt nyttjandet av studier till att analysera och utveckla innovativa lösningar som bidrar till att uppnå Nato förmågemål.

Icke-objektsbunden materielutveckling och demonstratorer

Materielutvecklingsprogrammet fokuserar främst på försvarsmaktsgemensamma förmågebehov, men kan även medfinansiera försvarsgrens- och stridskraftsspecifika utvecklingsbehov. Materielutvecklingsprogrammet har två inriktningar; den ena främjar fleråriga projekt med utfall på medellång till lång sikt, och den andra främjar forcerade utvecklingsprojekt med snabb genomförandetakt som förväntas ge effekt på kort till medellång sikt. I programmen kan demonstratorer vara ett viktigt verktyg som konkretiserar effektkrav och accelererar lärande. Genom att i ett tidigt skede genomföra objektsberoende utveckling skapas handlingsfrihet, underlag för vägval samt minskad risk i kommande materielanskaffningar.

Under perioden 2027–2030 utökas materielutvecklingsprogrammet i syfte att stärka förmågan att driva forcerad utveckling för att snabbare omsätta kunskap och identifiera ny teknik som kan användas till att bygga förmåga på kortare respektive längre sikt samt öka förutsättningarna att nå multidomän förmåga.

Försvarsinnovation

Försvarsinnovation är ett fortsatt centralt och viktigt område för Försvarsmakten. Verksamheten bidrar till att stärka relationerna mellan militär och civil sektor, etablera ett civil-militärt innovationssystem och ge ökade möjligheter till forcerad utveckling av tekniker med dubbla användningsområden. Syftet är att säkerställa fortsatt militär teknologisk relevans relativt en motståndare som utvecklas i krigets tempo. Huvuddelen av den centralt sammanhållna försvarsinnovations-verksamheten utförs av Försvarets materielverk (Militärt innovationsprogram, MIP) och Verket för innovationssystem (Civil-militärt innovationsprogram, CMIP). Arbeta pågår med att ta fram en utvecklad metod och resurser för försvarsinnovation i Försvarsmakten.

Inom ramen för pågående dialog med Regeringskansliet om en innovationsenhet avser Försvarsmakten i perioden 2026–2030 inrätta en myndighetsgemensam funktion för försvarsinnovation i syfte att öka samordning och effektivitet.

3.5. Hållbar utveckling

Upprustning av det militära försvaret innebär att Försvarsmakten i ökad utsträckning behöver hantera målkonflikter mellan olika samhällsintressen. Kraven på stärkt försvarsförmåga, ökad närvaro och utbyggd verksamhet behöver vägas mot hänsyn till miljö, klimat och långsiktig hållbar utveckling. Försvarsmakten ska ta ansvar för både dagens och morgondagens säkerhet och har genom dialog och prioritering arbetat för att förena operativ effekt med ett hållbart nyttjande av resurser.

Försvarsmakten har som statlig myndighet ett övergripande ansvar att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Försvarsmakten ska bedriva verksamheten så att statens resurser används effektivt både inom den egna verksamheten samt för det militära försvaret och totalförsvaret. Som en miljömålsmyndighet ska Försvarsmakten även bidra till att Sveriges nationella miljömål nås.

Arbetet med en hållbar utveckling är ett viktigt bidrag till att bibehålla högt förtroende och försvarsvilja. Försvarsmaktens förmåga att verka krigsavhållande utgör myndighetens främsta bidrag till hållbar utveckling. Den verksamhet som genomförs ska minimera risken för att andra samhällsvärden förstörs eller försämrats. Under förutsättning att det inte omöjliggör uppfyllnad av övriga mål ska utformningen av Försvarsmaktens verksamhet därför utgå från principerna för en hållbar utveckling.

4. Totalförsvaret

I enlighet med de försvarspolitiska målen⁴⁵ ska totalförsvaret utformas och dimensioneras för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp samt medverka till försvaret av allierade. Sverige ska vidare utveckla sitt totalförsvaret som en integrerad del av det kollektiva försvaret tillsammans med övriga allierade.

Med utgångspunkt i regeringens styrning fortsätter Försvarsmakten att konkretisera det militära försvarets och alliansens behov av stöd från det civila försvaret, där planeringen för värdlandsstöd utgör en central del. Försvarsmakten och allierade förband är beroende av stöd från det civila försvaret. Försvarsmakten har i tidigare inlämnade *Överväganden om det militära försvarets utformning*⁴⁶, redovisat att det är av stor vikt att åtgärder och investeringar vidtas inom områdena energiförsörjning, transporter, hälso- och sjukvård samt elektroniska kommunikationer, för att stärka det civila försvarets förmåga att stödja det militära försvaret.

Den gemensamma operationsplaneringen med civila aktörer utgår från Nato SACEUR⁴⁷ planer och fasindelningar, vilket innebär ett förändrat fokus jämfört med tidigare nationell totalförvarsplanering. Försvarsmakten har i detta sammanhang identifierat behov av ett mer flexibelt nyttjande av civila förmågor oberoende av beredskapsnivå.⁴⁸ Utgående från Natos styrande planer och fasindelningar implementerar Försvarsmakten under 2026 ett nytt beredskapssystem som harmoniserar med Natos beredskapsnivåer och möjliggör ett mer flexibelt nyttjande av myndighetens resurser, även i fredstid. Försvarsmakten bedömer det angeläget att övriga aktörer inom totalförsvaret genomför motsvarande analyser och anpassningar så att beredskapen inom totalförsvaret sammantaget harmoniserar med Natos beredskapssystem.

I rådande omvärldsläge behöver totalförsvaret krav genomföra fler verksamhetsområden och utgöra ett centralt perspektiv i utvecklingen av samhället. Som grund för denna utveckling är väl fungerande och fördjupade samarbeten med aktörer inom de viktigaste samhällsfunktionerna avgörande. Försvarsmakten välkomnar den utredning⁴⁹ som regeringen har tillsatt för att utveckla och tydliggöra styrningen av myndigheter under krig och krigsrelaterade förhållanden.

⁴⁵ Regeringens proposition 2024/25:34 Totalförsvaret 2025-2030

⁴⁶ Överväganden om det militära försvarets utformning FM2025-17150:8, 2025-11-24

⁴⁷ Supreme Allied Commander Europe

⁴⁸ Ett så kallat "aktivt totalförsvaret", där totalförsvarets resurser kan nyttjas redan i fredstid.

⁴⁹ Dir 2025:86 En ändamålsenlig och effektiv styrning av förvaltningsmyndigheter under krig och krigsrelaterade förhållanden

Försvarsmakten har sett över ansvarsfördelningen inom Sveriges maritima intresseområde utifrån totalförsvarets behov. Flera nationer har dedikerade funktioner eller organisationer för säkerhet, samordning och koordinering av verksamhet till sjöss, där relevanta offentliga och privata aktörer ingår. Motsvarande funktion för samordning saknas i Sverige. Försvarsmakten föreslår därför en samlad översyn eller utredning av ansvarsfördelning och samordning mellan totalförsvarets aktörer i fråga om maritim säkerhet i en nationell och internationell kontext.⁵⁰

5. Övriga uppgifter

Försvarsmakten genomför i övrigt exportstödjande och statsceremoniell verksamhet samt stöd till samhället. Exportstödjande verksamhet liksom stöd till samhället är i stor utsträckning avgiftsfinansierat. Prognostiserade avgifter redovisas i kapitel 6.

6. Förslag till finansiering

Regeringen har i regleringsbrevet för 2026 angett indikativa anslagsnivåer för anslagen 1:1–1:4 under perioden 2027–2035 enligt nedan.⁵¹ Regeringens angivna ramar utgör grunden för Försvarsmaktens förslag på anslagsfördelning.

Tabell 7: Regeringens indikativa anslagsnivåer (miljoner kronor, prisläge 2026)

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Anslag 1:1	80 758	85 351	90 441	95 182	98 727	101 657	103 347	105 055	106 679
Anslag 1:2	3 637	2 895	2 889	2 889	2 132	2 132	2 132	2 132	2 132
Anslag 1:3	81 317	86 439	83 860	82 338	81 511	82 976	83 992	85 284	86 333
Anslag 1:4	1 642	1 852	1 862	1 955	2 065	2 149	2 155	2 144	2 136
SUMMA	167 354	176 537	179 052	182 364	184 435	188 914	191 626	194 615	197 280

Regeringen har angett att Försvarsmakten ska lämna budgetunderlaget för 2027 i både fasta och löpande priser. Försvarsmakten gör inte bedömningar kring framtida prisutveckling. Omräkningen av myndighetens förslag till löpande prisläge görs enbart på de omräkningstal som regeringen tillämpat i omräkningen mellan fast och löpande pris.

Försvarsmakten konstaterar samtidigt att de historiska prisomräkningarna inte kompenserar den faktiska prisutvecklingen fullt ut. Försvarsmakten har därför, inom ramen för de ekonomiska planeringsramarna i tabell 7, avsatt medel för att hantera den erfarenhetsbaserade skillnaden mellan prisutveckling och den årliga prisomräkningen av anslag. Framtida tillskott utöver årets anslagsnivå är inte

⁵⁰ Försvarsmakten, Yttrande - Försvarsmaktens synpunkter på MSB utkast till slutrapport, FM2025-15512:3

⁵¹ Bilaga 2 till regeringsbeslut, 2025-12-18, regleringsbrevet för budgetåret 2026 avseende Försvarsmakten, Fö2023/00357, Fö2023/01771, Fö2023/01891 m.fl..

värdesäkrade och nuvärdet beror därför av framtida prisutveckling. För att minska risken för att myndigheten ingår ekonomiska åtaganden som inte kan innehållas gör avsättningar utifrån prisutvecklingen under 2000-talet.

6.1. Förslag på anslagsfördelning

Av tabell 8 framgår Försvarmaktens förslag på anslagsfinansiering fram till budgetåret 2029. Anslagsutveckling för hela perioden 2026–2035 i prisläge 2026 samt i löpande prisläge, framgår av underbilaga 1.3.

Tabell 8: Förslag på anslagsfördelning (miljoner kronor, prisläge 2026)

Anslag	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat
1:1 ap.1 Förbandsverksamhet och beredskap	42 337	46 304	50 409	54 813	58 756
1:1 ap.2 Statlig ålderspensionsavgift	248	262	287	302	320
1:1 ap.3 Vidmakthållande av materiel och anläggningar	24 411	28 623	28 218	29 005	30 031
1:1 ap.4 Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten	1 858	2 252	2 336	2 336	2 345
SUMMA anslag 1:1	68 855	77 441	81 250	86 455	91 452
1:2 ap.1 Försvarmaktens väpnade insatser internationellt	325	155	-	-	-
1:2 ap.3 Natoavgifter	646	1 104	1 234	1 495	1 509
1:2 ap.4 Europeiska fredsfaciliteten	340	720	799	538	523
SUMMA anslag 1:2	1 311	1 979	2 033	2 033	2 032
1:3 ap.2 Anskaffning av materiel och anläggningar	13 919	16 149	13 924	15 851	18 425
1:3 ap.5 Läglighetsköp (FM)		2 304	2 044	1 653	
SUMMA anslag 1:3	13 919	18 453	15 968	17 504	18 425
1:4 ap.1 Forskning och teknikutveckling (FM)	1 237	1 449	1 635	1 842	1 852
SUMMA anslag 1:4	1 237	1 449	1 635	1 842	1 852
1:14 ap.2 Ekonomiska bidrag	11 213				
SUMMA anslag 1:14	11 213	0	0	0	0
U05 1:2.1 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	32	49	52	52	52
SUMMA U05 anslag 1:2	32	49	52	52	52
SUMMA	96 566	99 371	100 938	107 886	113 813

Anslagsposterna 1:3.1 *Leverantörsutgifter för leveranser* och 1:3.4 *Läglighetsköp* disponeras av Försvarets materielverk men Försvarmakten ansvarar för att utforma förslag till investeringsplan. Försvarmakten har för 2027–2029 utgått från en tilldelning enligt tabell 9 för den aktuella anslagsposten. Försvarmakten saknar beslut om anskaffning i flera ärenden. Avsaknaden av beslut ökar osäkerheten runt hur Försvarmakten kan nyttja för ändamålet avsatta medel eller om anskaffningarna istället ska genomföras i ordinarie anskaffningsprocess. Hela perioden 2027–2035 framgår av underbilaga 1.3.

Tabell 9 Anslagspost 1:3.1 *Leverantörsutgifter för leveranser* och 1:3.4 *Läglighetsköp* (miljoner kronor, prisläge 2026)

Anslag	2027	2028	2029
	Beräknat	Beräknat	Beräknat
1:3 ap.1 Leverantörsutgifter	56 961	64 544	64 484
1:3 ap.4 Läglighetsköp	7 956	3 347	
SUMMA	64 917	67 891	64 484

6.1.1. Fördelning mellan anslagsposter

Riksdagens beslut om budgetpropositionen för 2026 innebar betydande ekonomiska förstärkningar av det militära försvaret. I enlighet med regeringens uppdrag⁵² redovisades den 24 november 2025 Försvarmaktens överväganden om det militära försvarets utformning.

Redovisningen inkluderade bedömningar kring fördelning av de ekonomiska tillskott som var del av budgetpropositionen för 2026. Försvarmakten hemställde även om att myndighetens bedömning av storleken på anslagen 1:1–1:4 skulle utgöra del av regeringens styrning i regleringsbrevet för 2026.

Föreliggande redovisning baseras på fortsatt fördjupning och prövning av genomförbarheten av de överväganden som redovisades i november. Mot bakgrund av detta föreslår myndigheten justerade ramar jämfört med tidigare regeringens ramar i regleringsbrevet.

6.1.2. Tekniska installationer

Försvarmakten har omklassificerat huvuddelen av verksamhetsinvesteringarna till samhällsinvesteringar. Detta innebär att tekniska installationer finansieras av anslagsposten 1:3.2 istället för anslagsposten 1:1.1. De tjänster som Försvarmakten köper av Försvarets materielverk kommer därmed baseras på en annan beräkningsgrund. Till följd av detta föreslår myndigheterna en överföring om 40 miljoner kronor från och med 2027 från anslagsposten 1.3.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* till anslag 1:11 *Försvarets materielverk*. Ytterligare information framgår av Försvarets materielverks budgetunderlag för 2027.

⁵² Överväganden om det militära försvarets utformning FM2025-17150:8, 2025-11-24

6.1.3. Samlad finansiering av operationer

Försvarsmakten föreslår att verksamheten på anslagsposten 1:2.1 flyttas till anslagspost 1:1.1 (se avsnitt 7.1.2. Finansiering av operationer).

6.2. Övrig finansiell styrning

6.2.1. Finansiella villkor

En åtgärd som kan nyttjas för att hantera det faktum att utbudet på marknaden för försvarsmateriel inte har ökat i samma takt som efterfrågan benämns Försvarets ägande vid industrin (FÄVI). Det innebär att staten äger tillgångar, men att tillgångarna är placerade vid industrin. Enkelt uttryckt anskaffar staten produktionsutrustning som därefter upplåts till leverantören i industrin. Leverantören använder sedan utrustningen för att t ex utveckla och tillverka den materiel som levereras till staten.

Inför budgetåret 2022 förtydligade regeringen Försvarets materielverks möjligheter att genomföra investeringar i form av FÄVI. I villkoren för anslagspost 1:3.1 *Leverantörsutgifter för leveranser* framgår att myndigheten tillåts anskaffa, redovisa och förvalta samt avveckla samhällsinvesteringar i form av försvarets ägande vid industrin. Försvarsmaktens regleringsbrev innehåller inte motsvarande förtydligande. Samtidigt har behovet aktualiserats i allt högre utsträckning, då marknaden för försvarsmateriel inte i tillräcklig utsträckning har anpassat sig mot den ökade efterfrågan. Försvarsmakten föreslår därför att myndighetens mandat att tillämpa FÄVI tydliggörs för anslagsposten 1:3.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* på motsvarande sätt som för Försvarets materielverk. Försvarsmakten har behov denna justering av villkoren redan under 2026.

6.2.2. Anslagssparande och anslagsskredit

Försvarsmaktens möjligheter till finansiell flexibilitet mellan budgetår (anslagssparande och anslagsskredit) beslutas av regeringen i det årliga regleringsbrevet.

För investeringar i försvarsmateriel bedömer Försvarsmakten att samma princip som gäller för investeringar i transportinfrastruktur (utgiftsområde 22) bör tillämpas för Försvarsmaktens och Försvarets materielverks investeringar i materiel och anläggningar. Ett skäl till att investeringar i transportinfrastruktur får disponera allt anslagssparande är att komplexiteten i att prognosticera när utgifter för vissa projekt uppkommer.⁵³ Även anskaffning av materiel och anläggningar för försvarsändamål har betydande utmaningar med osäkra leveranstidpunkter.⁵⁴ Osäkerheterna har dessutom under upprustningen mångfaldigats, liksom tillhörande behov av flexibilitet.

⁵³ SOU2010:18 En reformerad budgetlag.

⁵⁴ Ibid., s. 112.

En begränsad flexibilitet avseende anslagssparande medför en påtaglig risk för suboptimering i Försvarsmaktens förmågeuppbyggnad. Upprustning sker inte enbart i Sverige och efterfrågan har ökat i avsevärt högre takt än utbudet, med negativa konsekvenser för leveranssäkerheten som följd. Detta medför osäkerheter i både upparbetning och planering, inte bara för innevarande år utan för flera år framåt i tiden. I avsaknad av en långsiktigt höjd nivå för anslagssparandet ökar därmed risken för att förseningar behöver hanteras genom omfattande omplaneringar. Förutom det merarbete detta innebär riskerar omplaneringen i sig att leda till otillräckligt underbyggda beslut och att andra inplanerade projekt behöver skjutas på framtiden eller omprioriteras med negativa konsekvenser för förmågeuppbyggnaden.

Av regeringens inriktning för militärt försvar 2025–2030⁵⁵ framgår att behovet av att hålla ett högt tempo i tillväxten av det militära försvaret kommer att beaktas vid den årliga prövningen av anslagssparande och anslagskredit. För att öka effektiviteten i tillväxten föreslår därför Försvarsmakten att regeringen, i likhet med transportinfrastruktur, medger fullt anslagssparande för investeringar i försvarsmateriel. Försvarsmakten föreslår vidare att regeringen anger att anslagssparandet ska gälla för den kommande femårsperioden.

Tabell 10 Förslag på anslagssparande och anslagskredit

Anslag/ap	Anslagskredit	Anslagssparande
-----------	---------------	-----------------

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

ap.1	10%	10%
ap.2	-	-
ap.3	10%	10%
ap.4	10%	10%

1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

ap.1	-	-
ap.3	10%	10%
ap.4	10%	10%
ap.6	0	Allt

1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

ap.2	10%	Allt
ap.5	10%	Allt

1:4 Forskning och teknikutveckling

ap.1	10%	10%
------	-----	-----

⁵⁵ Inriktning för militärt försvar 2025–2030, Fö2024/02054 (delvis), 2024-12-19

6.2.3. Räntekontokredit

Behovet av räntekontokredit bedöms öka i takt med att Försvarmaktens anslag successivt ökar. Försvarmakten föreslår att räntekontokrediten 2027 uppgår till 3 000 miljoner kronor.

6.2.4. Låneram

Under 2025 har Försvarmakten omklassificerat huvuddelen av verksamhetsinvesteringar till samhällsinvesteringar. Kvarvarande, mindre verksamhetsinvesteringar, kommer att finansieras via anslag. Det innebär att Försvarmakten inom ramen för föreliggande underlag inte redovisar en investeringsplan för verksamhetsinvesteringar och att Försvarmakten inte har behov av en låneram för verksamhetsinvesteringar.

6.3. Bemyndiganderamar

Försvarmakten föreslår att regeringen beslutar om att bemyndiganderamen för anslagsposten 1:1.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar* uppgår till 53 000 miljoner kronor 2027, att bemyndiganderamen för 1:3.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* uppgår till 53 500 miljoner kronor 2027 och att bemyndiganderamen för anslagsposten 1:3.5 *Läglighetsköp* uppgår till 1 653 miljoner kronor 2027.

Försvarmakten föreslår att slutåret för anslagsposterna 1:1.3 och 1:3.2 sätts till 2050. Detta för att möjliggöra att Försvarets materielverk ska kunna lägga samlade beställningar som rör flera anslagsposter, framförallt vad avser anskaffning av ammunition.

Försvarmakten vill betona att förslagen rörande bemyndiganderam baseras på en investeringsplan som beräknats i prisläge 2026. Försvarmakten har inte kännedom kring vilken prisutveckling som kommer föreligga fram till den 31 december 2027 som är det datum då bemyndiganderamen ska innehållas. Därav krävs en viss marginal mellan myndighetens beräknade bemyndigandebehov, i prisläge 2026, och regeringens beslut om bemyndiganderam. Om en marginal inte medges kommer en hög prisutveckling medföra att myndigheten behöver begränsa sina investeringar.

I tabell 11, 12 och 13 nedan redovisas förslag på beställningsbemyndiganden.

Tabell 11: Bemyndiganderam för anslagspost 1:1.3 (tusentals kronor, prisläge 2026)

	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat	2030 – Beräknat	Slutår
Ingående åtaganden		26 257 883	40 752 143				
Nya åtaganden (+)		27 295 475	24 229 613				
Infriade åtaganden (-)		12 801 215	16 311 804	16 600 465	15 605 994	16 463 493	2050
Varav åtaganden som ingåtts vid utgången av 2026			16 311 804	12 220 170	7 332 102	4 888 067	2035
Utgående åtaganden	26 257 883	40 752 143	48 669 952				
Tilldelat/föreslaget bemyndigande	37 612 300	42 000 000⁵⁶	53 000 000				

Tabell 12: Bemyndiganderam för anslagspost 1:3.2 (tusentals kronor, prisläge 2026)

	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat	2030 – Beräknat	Slutår
Ingående åtaganden		18 744 330	40 000 000				
Nya åtaganden (+)		33 225 185	21 181 959				
Infriade åtaganden (-)		11 969 515	8 841 261	14 058 285	14 158 052	24 124 361	2050
Varav åtaganden som ingåtts vid utgången av 2026			8 841 261	9 347 622	9 970 796	11 840 321	2035
Utgående åtaganden	18 744 330	40 000 000	52 340 698				
Tilldelat/föreslaget bemyndigande	22 864 086	40 000 000⁵⁷	56 500 000				

⁵⁶ Försvarsmakten har i framställan 2026-01-23 hemställt om utökad bemyndiganderamar för 2026 till 53 miljarder kronor.

⁵⁷ Försvarsmakten har i framställan 2026-01-23 hemställt om utökad bemyndiganderamar för 2026 till 56,5 miljarder kronor.

Tabell 13: Bemyndiganderam för anslagspost 1:3.5 (tusentals kronor, prisläge 2026)

	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat	2030 – Beräknat	Slutår
Ingående åtaganden		1 356 000	3 653 000	1 653 000			
Nya åtaganden (+)		2 797 000	0				
Infriade åtaganden (-)		500 000	2 000 000	1 653 000			2028
Varav åtaganden som ingåtts vid utgången av 2026			2 000 000	1 653 000			2028
Utgående åtaganden	1 356 000	3 653 000	1 653 000	0			
Tilldelat/föreslaget bemyndigande	6 001 001	6 001 001	1 653 000				

6.4. Avgiftsfinansierad verksamhet

Försvarsmaktens avgiftsbemyndigande styrs i huvudsak genom förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten. Av de årliga regleringsbreven framgår även en beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras. Nedan redovisas myndighetens prognos för avgifter och andra inkomster enligt indelningen i regleringsbrevet för 2026.

Tabell 14. Avgiftsintäkter i uppdragsverksamheten (tusentals kronor, prisläge 2026)

	2025 Utfall		2026 Prognos		2027 Plan		2028 Plan		2029 Plan	
	Intäkt	Kostn.	Intäkt	Kostn.	Intäkt	Kostn.	Intäkt	Kostn.	Intäkt	Kostn.
Försvarslogistik och verkstads- verksamhet	420 843	420 843	467 000	467 000	467 000	467 000	467 000	467 000	467 000	467 000
Transport- verksamhet	119 076	119 076	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Statsflyget	8 402	45 866	9 000	51 000	9 000	51 000	9 000	51 000	9 000	51 000
Övning och utbildning	1 247 496	1 247 496	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Stöd till civil verksamhet	243	243	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800
Övrig uppdrags- verksamhet	147 342	147 342	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000
Summa	1 943 402	1 980 866	2 184 800	2 226 800	2 184 800	2 226 800	2 184 800	2 226 800	2 184 800	2 226 800

Tabell 15. Avgiftsintäkter enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191) (tusentals kronor, prisläge 2026)

	2025	2026	2027	2028	2029
	Utfall	Prognos	Plan	Plan	Plan
4 § avgiftsintäkter	55 023	77 500	77 500	77 500	77 500

Tabell 16. Belastande avgifter i offentligrättslig verksamhet som Försvarmakten disponerar (tusentals kronor, prisläge 2026)

	2025	2026	2027	2028	2029
	Utfall	Prognos	Plan	Plan	Plan
15 § avgiftsinkomster	40	80	80	80	80

Tabell 17. Intäkter som redovisas mot inkomsttitel (tusentals kronor, prisläge 2026)

[tkr, pl26]	2025	2026	2027	2028	2029
	Utfall	Prognos	Plan	Plan	Plan
Återbetalning FN 1425 ⁵⁸	2 470	0	0	0	0

Tabell 18. Intäkter av övriga ersättningar (tusentals kronor, prisläge 2026)

	2025	2026	2027	2028	2029
	Utfall	Prognos	Plan	Plan	Plan
Royalties, viten m.m.	4 755	0	0	0	0
Övertalig materiel	28 293	20 000	20 000	20 000	20 000
Summa	33 048	20 000	20 000	20 000	20 000

Medlemskap i Nato bedöms kunna medföra en rad förändringar i finansieringen av Försvarmaktens verksamhet. Till exempel bedöms avgiftsintäkterna öka till följd av fler större övningar med internationellt deltagande och aktiviteter inom ramen för värdlandsstöd. Även tillkommande uppgifter inom Nato kan medföra ökade intäkter för Försvarmakten. Detta kan komma att medföra behov av att överse Försvarmaktens möjligheter att ta ut avgifter för olika tjänster och varor liksom möjligheten att sälja beredskapstillgångar, till exempel reservmateriel, till andra länder. Ovanstående prognos för avgiftsintäkter har inte tagit hänsyn till sådana förändringar.

7. Förslag till ändrad styrning

Upprustning av totalförsvaret sker i en takt som saknar motsvarighet i modern tid. Ramverket för styrningen av försvarsmyndigheterna är samtidigt till stor del

⁵⁸ Avslutad FN-insats i Mali (MINUSMA).

utformat utifrån en annan tid. För att möjliggöra en snabb och effektiv upprustning behöver styrningen anpassas till nuvarande säkerhetspolitiska krav.

Upprustning är den överordnade politiska målsättningen för det militära försvaret. Takten i upprustningen förutsätter justeringar av gällande styrning, inklusive avsteg från generella principer för statlig myndighetsstyrning där så är motiverat. Ökad delegering av mandat, större handlingsutrymme för genomförandeaktörer samt tydliga uppdrag och planeringsförutsättningar är centrala åtgärder för att påskynda uppbyggnaden av militär förmåga. En nära och kontinuerlig dialog mellan försvarsmyndigheterna och Regeringskansliet är en förutsättning för att säkerställa ändamålsenlig styrning och nå högsta möjliga militära förmåga i närtid.

En ökad delegering av beslutsmandat och utökade befogenheter förutsätter uppföljning, samt tillhandahållande av en rättvisande och aktuell lägesbild. Försvarsmakten arbetar kontinuerligt med att förbättra uppföljningen, utifrån både interna och externa behov. Även här är det av fortsatt vikt med en nära dialog mellan Regeringskansliet och försvarsmyndigheterna.

7.1. Finansiella villkor för upprustning

Försvarsmakten vidhåller det förslag på förändrad anslagsstruktur som framställdes om den 16 juni 2025.⁵⁹ En förändrad anslagsstruktur i enlighet med framställan skulle påtagligt förbättra möjligheterna till att kontinuerligt anpassa upprustningen utifrån behov och möjligheter. Förslaget skulle vidare medge regeringen att, med kort beredningstid, kunna omfördela resurser mellan förbandsverksamhet, vidmakthållande och anskaffning. Det nya anslaget, och tillhörande finansiella villkor, bör ses som en tidsbegränsad reglering motiverad av omvärldsläget och rådande krav på en snabb och effektiv tillväxt.

I avsaknad av en reglering enligt ovan föreslår Försvarsmakten andra förändringar i den finansiella styrningen. Likt framställan i juni syftar förslagen till att öka myndighetens finansiella flexibilitet. Flexibiliteten skapar nödvändiga förutsättningar för att kunna omsätta tilldelade medel i ett effektivt nyttjande, och till en effektiv och snabb tillväxt under rådande förhållanden. Förslagen återges nedan, och i kapitel 6. Vissa förslag har återgivits mer detaljerat i myndighetens tidigare underlag.⁶⁰ Dessa förslag är alltså av stor vikt.

7.1.1. Förändrade villkor för forskning och teknikutveckling

Försvarsmakten föreslår att anslaget 1:4 *Forskning och teknikutveckling* görs om från ett bestämt nominellt belopp (BNB) anslag till ett pris- och löneomräkningsanslag (PLO-anslag) och att anslaget tillförs kredit och sparande

⁵⁹ Framställan, FM2025-12088:2, 2025-06-16.

⁶⁰ Se t.ex. Försvarsmaktens budgetunderlag för 2026, FM2024-21129:5, 2025-02-28, och i Försvarsmaktens framställan om förändrad styrning, FM2025-12088:2, 2025-06-16.

om tio procent. Försvarsmaktens föreslår att anslaget räknas upp med ett lämpligt index.

I samband med budgetpropositionen för 2017 beslutades att anslag 1:4 *Forskning och teknikutveckling* skulle beräknas med ett bestämt nominellt belopp. Ett BNB-anslag används vanligtvis för att genomföra särskilda satsningar. Ingen årlig uppräknings för prisutveckling sker. Försvarsmakten anser att forskning och teknikutveckling är en central del i utvecklingen av den militära förmågan, vilket tydliggjorts inte minst av erfarenheter från Ukraina. Finansieringen bör därmed inte betraktas som en särskild satsning då myndigheten kontinuerligt behöver genomföra forskning, studier och satsningar inom innovation för att utveckla befintliga metoder och system mot en kvalificerad motståndare.

Givet dagens utformning av anslaget har Försvarsmakten anpassat sina förslag på anslagsfördelning för att motverka urholkning av ambitionsnivån. Skulle Försvarsmakten inte föreslå en ökning över tid skulle verksamheten, utifrån regeringens styrning, i praktiken minska i omfattning.

Försvarsmakten föreslår att möjligheten till anslagssparande återinförs för anslaget 1:4 samt att detta uppgår till tio procent. Behovet av flexibilitet följer av att även detta är ett område i tillväxt med därtill hörande osäkerheter kopplat till upparbetning av medel. Det kan även jämföras till exempel Stockholms universitet och Uppsala universitet som får disponera allt anslagssparande på sina motsvarande anslag.⁶¹ Försvarsmakten menar att den verksamhet som finansieras via anslaget har samma utmaningar som myndighetens övriga verksamhet och därmed borde omfattas av samma villkor för att möjliggöra ett mer effektivt nyttjande av tilldelade medel.

7.1.2. Finansiering av operationer

Försvarsmakten föreslår att anslagsposten 1:2.1 *Försvarsmaktens insatser internationellt* avvecklas och att kvarvarande medel överförs till anslagspost 1:1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*. I samband med detta bör även styrningen om särkostnader utgå från den finansiella styrningen i regleringsbrevet.

Försvarsmaktens internationella insatser och operationer har förändrats till följd av Sverige som allierad i Nato. Sveriges planerade och uppkomna bidrag inom ramen för Natos operationer, till exempel *Vigilance Activities* och *enhanced Vigilance Activities*, *Forward land forces* samt *Standing naval forces*, är nu en del av Försvarsmaktens ordinarie verksamhet och finansieras genom anslagspost 1:1.1. Förslaget om att avveckla anslagsposten 1:2.1 innebär att kostnader för insatser och operationer i sin helhet samlas inom ett anslag. Detta ökar möjligheterna till att snabbt genomföra väpnade insatser när så krävs.

⁶¹ Stockholms universitet och Uppsala universitet har på sina motsvarande anslag möjlighet att disponera allt anslagssparande.

I samband med en överföring till anslagsposten 1:1.1 bör särkostnadsmodellen slutligen avskaffas. Hanteringen av särkostnader togs fram i en tid då Sverige inte var Natoallierad och där fokus för Försvarsmakten var att bidra till internationella insatser. Särkostnadsmodellen utgick från att materiel skulle hämtas från krigsorganisationen samt att ytterligare utgifter som insatserna medförde skulle tillföras Försvarsmakten. Styrningen till Försvarsmakten från regeringen utgår idag ifrån en annan logik där fokus ligger på krigsförbanden och utvecklingen som allierad i Nato. Hanteringen av särkostnader bidrar inte till verksamhetens genomförande utan innebär ett administrativt hinder i förhållande till utvecklingen av krigsförbanden. Ett avskaffande av särkostnadsmodellen förutsätter att anslagspost 1:2.1 avvecklas.

I samband med överföringen föreslår Försvarsmakten att anslagspost 1:1.1 tillförs följande villkor:

- Anslagsposten får användas för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt, enligt regeringens närmare bestämmande.
- Anslagsposten får, enligt regeringens närmare bestämmande användas för uppföljning av personal inom ramen för Försvarsmaktens internationella militära insatser.

I samband med denna förändring föreslår Försvarsmakten att anslaget 1:2 byter namn från *Försvarsmaktens insatser internationellt* till *Internationella avgifter och transfereringar*. Detta för att anslagets benämning ska vara mer rättvisande i förhållande till användningen.

7.1.3. Anslagsbelastning för ammunition

Försvarsmakten och Försvarsmaktens materielverk använder idag åtta olika anslagsposter för anskaffning av materiel.⁶² Antalet anslagsposter försvårar både anskaffning och uppföljning av densamma, samtidigt som det innebär administrativa moment utan tydligt mervärde. Anskaffningar där samma typ av materiel omfattas av flera anslagsposter blir särskilt komplexa och påverkar dessutom möjligheterna att göra samlade beställningar mot industrin. Detta gäller exempelvis för anskaffning av ammunition, ett område som är föremål för stora anskaffningar framöver, och där ett samlat beställningsförfarande mot industrin är att föredra.

För att underlätta anskaffningen av ammunition ser Försvarsmakten över möjligheterna att inom ramen för gällande styrningar och regelverk koncentrera anskaffningen mot anslagspost 1:3.1 *Leverantörsutgifter för leveranser*. En koncentration av medlen mot det anslag som disponeras av Försvarsmaktens materielverk bedöms vara lämpligt då Försvarsmaktens materielverk redan idag hanterar merparten av de anskaffningar Försvarsmakten gör inom området. En

⁶² Anskaffning sker på Försvarsmaktens anslagsposter 1:1.1, 1:1.3, 1:2.6, 1:3.2 och 1:3.5, samt på FMV:s anslagsposter 1:2.5, 1:3.1 och 1:3.4.

förändring innebär behov av att flytta anslagsmedel. Försvarmakten avser återkomma med eventuella behov av överföringar av anslagsmedel.

7.2. Delegerade beslutsmandat vid anskaffning av materiel

Uppbyggnad av den militära förmågan innebär omfattande ekonomiska investeringar i materiel och anläggningar. Varje investering över 700 miljoner kronor förutsätter beslut av regeringen.⁶³ Försvarmakten och Försvarets materielverk ser behov av att ytterligare påskynda hanteringen av investeringar i materiel för att främja en snabb upprustning. Försvarmakten föreslår att beloppsgränsen för regeringsbeslut höjs från dagens 700 miljoner kronor till 4 000 miljoner kronor.

En alternativ lösning är att regeringen, i enlighet med hur styrningen tidigare utformats, pekar ut vilka anskaffningar i investeringsplanerna som ska underställas regeringens beslutsfattande.

För att ytterligare undanröja administrativa hinder i materielförsörjningen bedömer Försvarmakten att anskaffningen på anslagsposten 1:3.4 *Läglighetsköp* bör ha samma villkor som ordinarie anskaffningsprocess. Förutom att snabba på hanteringen av investeringar skulle detta förenkla processen eftersom myndigheterna då inte skulle behöva förhålla sig till två olika anskaffningsprocesser.

7.3. Åtgärder för ökad produktionskapacitet och försörjningssäkerhet

Försvarmakten och Försvarets materielverk har vid ett flertal tillfällen konstaterat att utbudet på marknaden för försvarsmateriel inte har ökat i samma takt som efterfrågan. Omvärldsutvecklingen fortsätter att stimulera efterfrågan, varför åtgärder behöver vidtas för att snabbt öka produktionskapaciteten. Utmaningarna är gemensamma inom den Europeiska unionen och åtgärderna bör, i så stor utsträckning som möjligt, eftersträvas gemensamt i Europa. Gällande försörjningssäkerhet är det även av vikt att beakta produktionskapaciteten av vissa varor i norra Europa.

Möjliga åtgärder på principiell nivå har sammanfattats i Försvarets materielverks budgetunderlag för 2026⁶⁴ samt i Försvarmaktens redovisning den 5 maj 2025⁶⁵. Försvarmakten föreslår i avsnitt 6.3 att regeringen förtydligar myndighetens mandat att tillämpa Försvarets ägande vid industrin (FÄVI) för anslagspost 1:3.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar*. Utöver detta föreslår myndigheten i avsnitt 6.3 utökade möjligheter att ingå långa åtaganden gentemot industrin.

⁶³ Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Försvarmakten, Fö2023/00357, 2025-12-18.

⁶⁴ Försvarets materielverk budgetunderlag för 2026–2028, 24FMV5136-5, 2025-02-28.

⁶⁵ Försvarmaktens redovisning av kompletterande information, FM2025-9177:4, 2025-05-05.

7.4. Infrastruktur för totalförsvarets behov

Beslutad förmågetillväxt innebär historiskt höga investeringsnivåer i infrastruktur för Försvarsmaktens behov. Ytterligare investeringar föranledda av övriga myndigheters behov samt det kollektiva försvaret tillkommer utöver detta. Det kraftiga investeringsbehovet föranleder behov av anpassningar i styrningen av infrastrukturuområdet.

7.4.1. Översyn av infrastrukturuområdet

I likhet med vad Försvarsmakten tidigare framfört anser myndigheten att det finns behov av att pröva ändamålsenligheten i finansierings- och förvaltningsmodellen. Modellen infördes under en period präglad av förvaltning och avveckling och är inte utformad för dagens situation med snabb utbyggnad av infrastruktur för det militära försvarets, det civila försvarets och Natos behov.⁶⁶

Förändringar bör omfatta såväl finansieringen av Fortifikationsverket som finansieringen av investeringar i försvarets infrastruktur, särskilt mot bakgrund myndigheterna genomför historiskt höga investeringar under en förhållandevis kort tidsperiod. Dessa investeringar kommer förvaltas under en avsevärt längre period än den som omfattas av riksdagens beslut om totalförsvarspropositionen. Det är vidare av vikt att Fortifikationsverkets styrning genom instruktionen inte begränsar försvarets möjligheter till att upprätta mer kortsiktiga lösningar. Sådana lösningar kan framöver behöva stå för en utökad andel av Försvarsmaktens bestånd givet till exempel tillväxt och teknikutveckling.

Det är även av vikt att ansvarsfördelningen vid prioriteringar mellan olika samhällsaktörers behov tydliggörs.⁶⁷ Under överskådlig tid bedöms sådana prioriteringar vara nödvändiga, eftersom Fortifikationsverket ska tillgodose inte endast Försvarsmaktens behov utan även behov hos övriga försvarsmyndigheter, civila aktörer samt åtaganden kopplade till Nato och andra bi- och multilaterala avtal.

Försvarsmakten och Fortifikationsverket arbetar gemensamt med att, inom ramen för gällande styrning, öka andelen anslagsfinansierad infrastruktur. Försvarsmakten har även tillfört finansiering utanför pågående investeringsprojekt. Detta för att öka Fortifikationsverkets kapacitet inför kommande investeringsprojekt och därmed minska risken för att detta begränsar upprustningen. Åtgärden vidtas i avvaktan på fortsatt prövning av möjligheterna att tilldela Fortifikationsverket ett förvaltningsanslag för sådana behov.

⁶⁶ Fortifikationsverkets investeringar i försvarsfastigheter – kostnadseffektivitet och prioriteringar, MTFA, dnr 2024-32, 2024-12-02.

⁶⁷ En mer utförlig beskrivning av skälen för en översyn återfinns i Försvarsmaktens budgetunderlag för 2026, FM2024-21129:5, 2025-02-28, och i Försvarsmaktens framställan om förändrad styrning, FM2025-12088:2, 2025-06-16.

7.4.2. Förenklad tillståndprocess

Det föreligger behov av att framställa om ytterliga lättnader avseende Försvarsmaktens anmälningspliktiga och tillståndspliktiga verksamhet. Förordning (2024:1212) med särskilda bestämmelser om anmälan av vissa försvarsverksamheter tillgodoser inte i tillräcklig utsträckning Försvarsmaktens behov av bl.a. ökad verksamhet vid befintliga och nya lokaliseringar samt av att genomföra verksamhet med utländska förband. För att tillmötesgå Försvarsmaktens behov i dessa avseenden bedömer Försvarsmakten att det krävs materiella lättnader i miljölagstiftningen utöver de processuella lättnader som förordningen medger. Försvarsmakten avser att i närtid framställa om en förändring av förordningen.

7.4.3. Övrigt

Försvarsmakten vidhåller utöver ovanstående tidigare lämnade förslag avseende infrastruktur enligt följande att:

- styrningen av investeringar i materiel och infrastruktur för totalförsvarsändamål likriktas i syfte att bidra till en mer koordinerad försörjningsprocess för Försvarsmaktens behov. Bland annat är det lämpligt att regeringen samlat fattar beslut om investeringar i materiel och infrastruktur som är beroende av varandra.⁶⁸
- de fastigheter som Försvarsmakten och andra försvarsmyndigheter avser bruka långsiktigt bör ägas av Fortifikationsverket. Ett sådant ställningstagande innebär bland annat att statliga fastigheter, som i första hand nyttjas för försvarsändamål, bör överföras från andra statliga myndigheter till Fortifikationsverket. Detta av såväl skydd- och rådhetskäl som för att säkerställa ett långsiktigt nyttjande och stabila planeringsförutsättningar.⁶⁹

7.5. Koordinerad styrning av förmågeutvecklingen

Den politiska styrningen av Natos förmågeplaneringsprocess fastställs genom Political Guidance, vilket revideras med fyra års mellanrum och utgör den övergripande inriktningen för Nato Defence Planning Process (NDPP). Parallellt bedrivs Sveriges försvarsplanering som en sammanhållen och integrerad process för totalförsvaret, med strategisk planering som utgår från femåriga planeringsperioder.

För att möjliggöra ett mer samordnat och strategiskt svenskt agerande inom Nato, och därigenom öka Sveriges genomslag i alliansens beslutsprocesser, inte minst i förhandlingssammanhang, krävs förutsättningsskapande åtgärder. Utöver den samordning som Försvarsmaktens materielverk och Försvarsmakten ansvarar för

⁶⁸ Försvarsmaktens budgetunderlag för 2024, 2023-02-28, FM2021-19703, Bilaga 2, s. 50.

⁶⁹ Försvarsmaktens reviderade underlag inför kommande försvarsbeslut, 2023-11-06, FM2023-23092:14, Bilaga 2, s. 54.

bör en översyn ske av hur regeringens styrning och Sveriges nationella planeringsprocesser i högre grad kan koordineras med Natos förmågeplaneringsprocess.

7.6. Organisatorisk styrning

I bilaga 1 till förordningen (2024:1333) styr regeringen Försvarsmaktens organisationsenheter vad avser benämning och lokalisering. Försvarsmakten framställer om följande ändringar av förordningen:

1. Försvarsmaktens HR-centrum (FM HRC) avförs och ersätts med Försvarsmaktens Ekonomiredovisnings- och lönecentrum (FM EkLönC)
2. Försvarsmaktens logistik (FMLOG) ändrad lokalisering från *Stockholm* till *Stockholms län*.
3. Högkvarteret (HKV) ändrad lokalisering från *Stockholm* till *Stockholms län*
4. Markstridsskolan (MSS) ny benämning Armestridscentrum (ASC)
5. Sjöstridsskolan (SSS) ny benämning Marinstridscentrum (MSC)
6. Luftstridsskolan (LSS) ny benämning Luftstridscentrum (LSC)

Under de senaste åren har Försvarsmakten genomfört flera successiva omstruktureringar för att effektivisera den centrala ledningen. Arbetet har bland annat omfattat inrättandet av försvarsstaben samt etableringen av försvarsgrensstaber. Arbetet fortsätter under de närmaste åren, både för att fortsätta effektivisera ledningen samt för att anpassa organisationen till Natomedlemskapet. Utvecklingen på central nivå kommer även påverkas av pågående underrättelsereform.

I syfte att effektivisera central ledning minskas antalet organisationsenheter som styrs centralt från högkvarteret och samtidigt vidtas åtgärder för att likrikta grundorganisationen med krigsorganisationen. Som del i arbetet överförs delar av verksamheten vid Försvarsmaktens HR-centrum till bland annat högkvarteret. Kvarvarande verksamhet bildar istället Försvarsmaktens Ekonomiredovisnings- och lönekontor. I enlighet med detta framställer myndigheten om att regeringen stryker Försvarsmaktens HR-centrum från styrningen i förordningen.

Upprustning och höjda krav på säkerhet innebär att Försvarsmakten genomför en successiv omlokalisering av delar av verksamheten i Stockholmsområdet. Inom ramen för detta arbete har Fortifikationsverket bland annat förvärvat fastigheten

Nytomta i Solna för Försvarmaktens behov.⁷⁰ Försvarmaktens logistik (FMLOG) är i nuläget lokaliserad i en fastighet som ägs av annan aktör än Fortifikationsverket. Förfarandet är både kostsamt och ger en begränsad nyttjanderätt över lokalerna samt bidrar till svårigheter att genomföra erforderliga verksamhetsanpassningar. Förvärvet av Nytomta och flytt av FMLOG omhändertar delar av denna problematik. Försvarmakten framställer med anledning av detta att regeringen ändrar lokaliseringen för FMLOG till Stockholms län.

Arbete pågår med att skapa en långsiktig, hållbar och rationell gruppering av Försvarmaktens högkvarter och dess ingående delar. Det har konstaterats att befintliga lokaler på Lidingövägen i Stockholm måste renoveras vilket förutsätter att den centrala ledningen omlokaliseras. Försvarmakten bedömer dessutom att de befintliga lokalerna, även efter en renovering, inte möter framtida behov föranledda av nationell förmågeuppbyggnad och Natomedlemskapet. Försvarmakten framställer om att regeringen ändrar lokaliseringen för Högkvarteret till Stockholms län.

Försvarmaktens stridsskolor har historiskt primärt utgjort utbildningsplattformar. Stridsskolorna krigsorganiseras för att leda utveckling och utbildning även vid höjd beredskap och krig. I samband med utökade uppgifter framställer myndigheten om namnbyten för samtliga stridsskolor till stridscentrum.

8. Intern styrning och kontroll

Försvarmaktens risker är händelser som reducerar myndighetens möjlighet att nå uppsatta mål, framförallt vad avser pågående upprustning. Takten i upprustning är beroende av en mängd faktorer vilka är behäftade med risker. Myndigheten arbetar aktivt med risker för att öka möjligheter att lösa givna uppgifter och uppdrag över tid. Nedan redovisas Försvarmaktens strategiska risker.

8.1. Produktionsförutsättningar

För effektiv uppbyggnad av krigsorganisationen är det centralt med en koordinerad tillväxt mellan de resursslag som krävs för att bygga militär förmåga. Nedan redovisas strategiska risker för personal-, materiel- och infrastrukturförsörjning som kan påverka måluppfyllnaden.

8.1.1. Personalförsörjning

Brist på nyckelkompetenser inom exempelvis IT, logistik och teknik i Försvarmakten riskerar att påverka förmågetillväxten. Det finns vidare en risk för att behoven av erfaren personal ökar i högre takt, inte minst på grund av

⁷⁰ I enlighet med regeringens förslag i höständringsbudgeten för 2022, prop. 2022/23:2, 2022/23:FiU11, rskr. 2022/23:52.

alliansens behov, än vad som kan tillgodoses givet de ledtider som krävs för att utveckla sådan kompetens.

Försvarsmaktens har vidtagit åtgärder för att förbättra förutsättningarna att försörja kompetens mot behoven, bland annat genom att utöka möjligheter för chefer på olika nivåer att agera inom de egna ansvarsområdena.

Vad gäller behovet av erfaren kompetens prövar och prioriterar Försvarsmakten kontinuerligt behov mot arbetsuppgifter. Myndigheten försöker även i möjligaste mån frigöra kompetens genom olika effektiviseringsåtgärder.

8.1.2. Materielförsörjning

Materielförsörjningen omfattas av osäkerheter kopplade till geopolitiska osäkerheter och den globala försvarsmaterielmarknaden som kan resultera i prisökningar och påverkan på industrins leveransförmåga. Kostnadsökningar inom framför allt de stora materielsystemen med stor ekonomi kan medföra reduceringar eller materiella förseningar i planen. Risken för diskrepans mellan prisutveckling och priskompensation kan förstärka dessa konsekvenser.

Försvarsmakten och Försvarets materielverk vidtar åtgärder för att öka möjligheterna att följa leveransläge och bevaka kritiska moment vid försörjning av materiel. Myndigheten har med anledningen av osäkerheten i materielförsörjningen föreslagit förändringar av myndighetens finansiella styrning i syfte att bättre kunna hantera osäkerheten (se avsnitt 7.2).

8.1.3. Infrastrukturförsörjning

Långa ledtider och stora osäkerheter kopplat till bland annat kommunal och statlig bygglovsprocess samt tillstånds- och anmälningsskyldig verksamhet innebär risker för förseningar i pågående upprustning. Större kostnadsökningar, samt diskrepans mellan prisökningar och priskompensation, riskerar också medföra behov av reduceringar eller förseningar för annan prioriterad verksamhet. Vidare är en stor andel av Försvarsmaktens anläggningar gamla och det finns omfattande behov av underhåll av det befintliga beståndet. Det medför en förhöjd risk för plötsliga resursbortfall på flera av myndighetens verksamhetsorter.

Det föreligger risk för att målkonflikter uppstår mellan samhällets fysiska planering och Försvarsmaktens behov av verksamhet. En annan risk är myndigheternas begränsade produktionskapacitet kopplat till fortifikatoriskt skyddad infrastruktur. Risken förstärks av att det idag finns en otydlighet rörande prioriteringar mellan olika aktörers behov (se avsnitt 7.4). Personelltillväxt och kompetens inom det fortifikatoriska området tar tid att bygga upp varvid detta initialt riskerar begränsa myndighetens infrastrukturplanering och innebära förskjutningar gällande investeringar i anläggningsbeståndet.

Försvarsmakten arbetar tillsammans med Fortifikationsverket för att bättre kunna förutse och hantera potentiella risker. Internt har Försvarsmakten även delegerat visst ansvar i infrastrukturprocessen mot försvarsgrenar, bland annat för att möjliggöra en mer koordinerad prioritering i förhållande till materielförsörjning.

8.2. Finansiella förutsättningar

Försvarsmakten omfattas inom flera områden av direkta och indirekta finansiella risker avseende ränta och valutakurser.

Pris- och löneomräkning av Försvarsmaktens anslag baseras på utfallsstatistik och avspeglar därför pris- och löneomräkning med två års eftersläpning.

Försvarsmaktens bedömning är att pris- och löneomräkning av myndighetens anslag kommer att uppgå till en halv till en procent för förvaltningsanslagen och till cirka minus en halv procent för investeringsanslagen. För investeringsanslagen reserveras ekonomiska medel utifrån en systematisk historisk skillnad mellan omräkning av investeringsanslagen och prisutveckling på ungefär en procentenhet. Utöver detta tillkommer riskavsättningar för strategiska materielprojekt.

Valutaosäkerheter utgör en risk främst där import av försvarsmateriel påverkas av växelkursen för den svenska kronan. Risken är huvudsakligen indirekt då större delen av Försvarsmaktens exponering mot utländsk valuta ligger i de kontrakt med avtalade betalningar i annan valuta än svenska kronor som hanteras av Försvarets materielverk inom ramen för anslagspost 1:3.1 *Leverantörsutgifter för leveranser*. Även Nato-avgift och inbetalningar till exempelvis NSIP⁷¹ är dock föremål för valutarisk, om än i mindre skala jämfört med mer omfattande materielprojekt.

⁷¹ NATO Security Investment Programme